

Församlingsförsäkring

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

Detta villkor ingår i en serie villkor för företagsförsäkring, vilket kan påverka numreringen i detta villkor.

Allmänna avtalsbestämmelser samt Definitioner och Förklaringar (AB-DF) har sammanställts i särtryck och är gällande villkorstext.

Innehåller försäkringsbrev, AB-DF och detta villkor motstridiga åtaganden eller bestämmelser gäller försäkringsbrevet i första hand, detta villkor i andra hand och AB-DF i tredje hand.

Asterisk * anger när ord, uttryck eller begrepp nämns första gången i texten och finns förklarade i Definitioner i detta villkor eller under "Definitioner - Förklaringar" i AB-DF.

Innehåll

Egendomsförsäkring	3
Husbocks- och Saneringsförsäkring	12
Cistern- och Oljeskadeförsäkring	14
Följdskadeförsäkring	16
Ansvarsförsäkring	20
Styrelseansvarsförsäkring	25
Förmögenhetsbrottsförsäkring	28
Rättsskyddsförsäkring vid tvist och skattemål	31
Krisförsäkring	35
Olycksfallsförsäkring	36
Inbrottskyddskrav och säkerhetsföreskrifter	45
Definitioner (se även AB-DF)	49

Allmänna avtalsbestämmelser/Definitioner - Förklaringar. Se särtryck (AB-DF)

Egendomsförsäkring

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren,
- annan ägare av försäkrad egendom när denne inte kan få ersättning från annan försäkring.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen varit i kraft (försäkringstiden).

3 Var försäkringen gäller

- 3.1 På försäkringsstället Försäkringen gäller för försäkrad egendom inom försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet.
- 3.2 På annan plats Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden.
Rånförsäkring gäller i hela världen.
- Anmärkning Byggnad är endast försäkrad på försäkringsstället.
- 3.3 Under transport Försäkringen gäller under transport inom Norden. Förutsättningen är dock att försäkringstagaren står faran för egendomen och att ersättning inte kan erhållas genom annan gällande försäkring.
Ersättning lämnas med högst fem prisbasbelopp.
- 3.4 Vid resa Försäkringen gäller vid resa i hela världen om resan avses vara högst 45 dagar.
Förutsättningen är dock att ersättning inte kan erhållas genom annan gällande försäkring.

4 Vad försäkringen gäller för

- 4.1 Allrisk Försäkringen gäller för fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom.
Förlusten eller skadan skall ha uppkommit genom någon plötslig och oförutsedd händelse som inträffat under försäkringstiden.
Försäkringen gäller för det intresse som består i att värdet av den försäkrade egendomen inte minskar eller går förlorat genom angiven skadehändelse.
Försäkringen gäller inte för detta intresse i den mån egendomen skyddas av annan försäkring.
- Säkerhetsföreskrift Försäkringstagaren skall omhänderta den försäkrade egendomen med normal aktsamhet och omsorg (se bl a Inbrottskyddskrav och säkerhetsföreskrifter).
- 4.1.1 Undantag Försäkringen ersätter inte skada genom
- väderpåverkan på lös egendom utomhus
 - förslitning eller åldersförändring, självförstörelse som t ex självsprickor, vittring, färg- form- eller luktförändring
 - yrkesmässig transport eller förflyttning
 - skadedjur eller skadeinsekter (se Husbocks- och Saneringsförsäkring)
 - förmögenhetsbrott begånget av anställd eller förtroendevald (se Förmögenhetsbrottsförsäkring)

- försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattningar har direkt eller indirekt samband med dammgenombrott.
Försäkringen ersätter inte skada på byggnad

- genom frysning om inte skäligen åtgärder vidtagits för att förhindra sådan skada
- genom röta, svamp, mögel, korrosion (t ex rost eller frätning) eller annan långtidspåverkan t ex beläggning eller avsättning

Undantaget tillämpas inte om det framgår av omständigheterna att skadan uppkommit på grund av vattenskada som skett under försäkringstiden

- genom regn eller smältande snö och hagel om inte skadan är en oundviklig följd av ersättningsbar skada i övrigt
- vars uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av ingrepp i bärande konstruktion eller försummat underhåll eller tillsyn.

4.1.2 Särskilda begränsningar

4.1.2.1 Särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Försäkringen gäller vid stöld eller försök till stöld av pengar och värdehandlingar i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme (säkerhetsskåp, kassaskåp, värdeskåp, kassavalv och värdevalv), som finns i försäkringslokal vilken uppfyller inbrottskyddskraven eller i bostad.

Ersättning lämnas för stöld av pengar och värdehandlingar ur låst förvaringsutrymme i samband med inbrott med högsta belopp enligt 7.2 eller belopp som angetts i försäkringsbrevet. Ersättning utgår då även för skadegörelse på förvaringsutrymmet.

Öppnas förvaringsutrymmet med för låset avsedd nyckel, kod eller låskombination gäller följande:

Ersättning utgår endast om den som för försäkringstagarens räkning omhänderhaft nyckel, kod eller kombination fråntagits denna genom rån, inbrott i lokal som uppfyller de skyddskrav som gäller för försäkringslokalen eller genom inbrott i bostad.

Ersättning lämnas inte

- för skada som inträffat då skåpet (valvet) var olåst eller då nyckel kvarlämnats i försäkringslokalen,
- för skada som inträffat då nyckel eller låskombination åtkommit genom rån våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till eller främjat skadan eller var under 18 år.

4.1.2.2 Rån*

Försäkringen gäller inte vid rån för pengar och värdehandlingar som stjäls utanför försäkringsstället om den som utsatts för rånet var under 18 år

4.1.2.3 Högsta ersättning vid Naturskada

Moderna Försäkringars sammanlagda ersättningskyldighet för egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret, samt därav föranledd förlust enligt Följdskadeförsäkring är vid varje skadetillfälle begränsad till 150 prisbasbelopp.

4.2 Lokalisering och friläggning av läckageställe

Vid ersättningsbar vattenskada* ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnaden för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan, samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

4.3 Låsändringar

Kostnader för låsändringar som är skäligen nödvändiga ersätts upp till ett

prisbasbelopp* om nyckel som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes ombud åtkommit genom rån eller stulits vid inbrott i lokal som uppfyller de skyddskrav som gäller för försäkringslokalen eller genom inbrott i bostad.

7 Försäkrad egendom – Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med i försäkringsbrevet angivna försäkringsbelopp.

7.1 Byggnad*

Försäkringen omfattar byggnad om detta anges i försäkringsbrevet. Byggnad är fullvärdeförsäkrad* eller förstariskförsäkrad*. Vilket som gäller framgår av försäkringsbrevet.

Vid försäkring av byggnad omfattar försäkringen även

- Fastighetsinventarier* intill 5 prisbasbelopp
- Trädgård och tomt* intill 7 prisbasbelopp

Försäkringsbeloppen kan höjas vilket då anges i försäkringsbrevet.

7.2 Lös egendom

Med lös egendom avses egendom i den försäkrade verksamheten som inte är angiven på annat sätt och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning.

Till lös egendom hänförs också sådan av försäkringstagaren bekostad fast inredning i förhyrd lokal som inte övergått i fastighetsägarens ägo, samt orgel och orgelfasad (s.k. kyrkorgel).

Egendom som inte är byggnad* är alltid förstariskförsäkrad*.

Kyrksilver som förvaras på annat sätt än enligt Inbrottskyddskrav, punkt 1.2, är förstariskförsäkrat upp till högst 0,5 prisbasbelopp.

Vid försäkring av lös egendom ingår även

- Varor* och lotterivinster intill 2 prisbasbelopp*
- Ritningar, arkivalier och datamedia* intill 2 prisbasbelopp
- Pengar och värdehandlingar*
- vid förvaring i låst värdeskåp med enligt minst standard SS 3150 eller EN 1143 intill 2 prisbasbelopp
- vid förvaring på annat sätt, dock ej i automat, intill 0,5 prisbasbelopp
- vid rån* förövat mot anställd hos försäkringstagaren, förtroendevald eller medlem i församling, intill 5 prisbasbelopp
- Arbetstagares egendom* intill högst för varje arbetstagare 0,2 prisbasbelopp
- Annans egendom* inklusive lånad, hyrd eller leasad egendom, dock ej Pengar och värdehandlingar* eller Arbetstagares egendom*, intill 2 prisbasbelopp
- Skada på förhyrd byggnad eller lokal som försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för, intill 2 prisbasbelopp

Försäkringsbeloppen kan höjas vilket då anges i försäkringsbrevet.

7.3 Undantag, försäkrad egendom

Följande slag av egendom omfattas av försäkringen endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet

- mötestält
- motordrivet fordon (motorfordon) för vilket Trafikskadelagen gäller, samt släpfordon till dessa

- mobilkran, tornsvängkran, gräv-, schakt-, väg- och pålningsmaskin
- luftfartyg, svävare, hydrokopter, segel- eller maskindrivet skepp och båt, timmersläp, kassun, ponton, pontonkran, mudderverk och byggnadsverk under bogsering till sjöss
- sådana delar av maskinfundament, byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande mark eller vattenyta
- ledning utanför den försäkrade fastigheten
- produktiv skog och skogsmark.

7.4 Mötestält (särskilt avtal) Om i försäkringsbrevet anges att mötestält ingår gäller försäkringen även för mötestält med därtill hörande inventarier, inredning och fast monterade högtalare, dock inte musikinstrument, radio och övrig högtalarutrustning.

Med mötestält avses tält på fast konstruktion (ställningar, master, stolpar, linor eller liknande) och ej uppbyggt av luftövertryck.

För rest mötestält gäller försäkringen, om inte annat angetts i försäkringsbrevet, med förhöjd självrisk enligt punkt 8.2 under tiden 1 oktober - 30 april.

7.5 Index och investeringsgaranti De vid försäkringsårets början gällande försäkringsbeloppen för Byggnad och Lös egendom anses vid varje tidpunkt höjda med de belopp varmed egendomens värde ökat från försäkringsårets början enligt följande.

7.5.1 Fullvärdeförsäkrad byggnad För fullvärdeförsäkrad byggnad fastställs ett premiegrundande värde (kalkylvärde) enligt tillämplig värderingsmetod. Investeringar under försäkringsåret som höjer detta kalkylvärde med högst 30 procent omfattas av försäkringen.

Försäkringstagaren är skyldig att till Moderna Försäkringar anmäla investeringar vid t ex ny-, till eller ombyggnad där byggnadens värde väsentligt påverkas (se även Allmänna avtalsbestämmelser, AB-DF, punkt 4.2).

7.5.2 Förstarisikförsäkrad byggnad Vid förstarisikförsäkrad byggnad gäller försäkringen för värdeökning under försäkringsåret genom indexändringen av i försäkringsbrevet angivet belopp. Indexändringen får uppgå till högst 30 procent av försäkringsbeloppet.

7.5.3 Lös egendom Försäkringsbeloppet för lös egendom justeras automatiskt årsvis i försäkringsbrevet enligt Statistiska Centralbyråns index för maskiner. Ökningen är begränsad till 30 procent av försäkringsbeloppet per år.

8 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning den försäkrades självrisk enligt vad som anges nedan.

8.1 Grundsälvrisk Självrisken är, om inte annat anges nedan 20 procent av prisbasbeloppet.

Avtal kan träffas om annan självrisk, vilken då anges i försäkringsbrevet, och gäller då som grundsjälvrisk.

8.2 Förhöjd självrisk Självrisken är tio procent av skadebeloppet, dock lägst ett halvt och högst fem prisbasbelopp vid

- skada genom brand* eller explosion* som orsakats av
 - byggtork eller flyttbar uppvärmningsanordning
 - motordrivna fordon som uppställts i annan lokal än utrymme avsett för fordonsuppställning
- skada genom väderpåverkan på
 - markis, flaggstång, radio- eller TV-antenn

- byggnad som inte har hela och täta väggar och tak samt egendom i sådan byggnad
- rest mötestält med tillhörande inventarier mm enligt punkt 7.4, under tiden 1 oktober - 30 april
- naturskada
- skada i följd av trafik med motordrivna fordon
- vattenskada* på byggnad genom utströmning som orsakats av bristfällighet genom åldersförändringar hos
 - ledningssystem med därtill anslutna anordningar
 - kylanläggning
- skada på byggnad som orsakats av bristfällighet hos tätskikt
- vattenskada* på varor i källarlokal* om varorna inte uppallats minst 10 cm över golvet.
- skada vid översvämning som inträffar genom nederbörd eller högvatten.

10 Skadevärderingsregler

Vid skada på egendom beräknas skadebeloppet enligt nedan angivna regler.

I skadebeloppet inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t ex reparation å övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel såvida inte annat anges på försäkringsbrevet.

Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

10.1 Skadevärdering byggnad*

10.1.1 Byggnaden återställs

Om återställande* sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden till motsvarande utförande, men på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

I återställande innefattas inte åtgärd föranledd av ändrade normer eller av myndighets beslut.

Om återställande sker på annan plats får skadekostnaden inte överstiga vad det skulle ha kostat att återställa den skadade byggnaden på samma grund.

Återställandekostnaden minskas med den värdeökning som kan uppstå till följd av sådan förhöjd ändamålsenlighet som har annan orsak än ändrad belägenhet.

Återställande måste ske inom två år från skadedagen. Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde. Återställandet skall dock ske senast inom tre år från skadedagen.

Vid anskaffande av annan byggnad lämnas ersättning med högst kostnaden för denna byggnad.

Kan utan väsentlig olägenhet återställandet ske i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaden.

10.1.2 Byggnadens värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet*.

Om byggnaden vid skadetillfället minskat i värde genom ålder, slitage eller omodernitet, med mer än halva nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage eller omodernitet minskade värdet.

- 10.1.3 Installationens värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet
Om till byggnad hörande installation – såsom hiss, värmepanna, system för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas eller elektricitet – minskat i värde genom ålder, slitage eller omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan på sådan installation till kostnaden för återställandet, dock högst till installationens på grund av ålder, slitage eller omodernitet minskade värde. Detta gäller oberoende av värdeminskningen för byggnaden i övrigt. Varje föremål och varje ledningssystem bedöms för sig.
- 10.1.4 Ytbeläggning och skorsten med eftersatt underhåll
Vid återställande av invändigt såväl som utvändigt ytbeläggning – t ex målning, tak-, vägg- eller golvbeklädnad (inkl eventuell våtisolering) – i samband med ersättningsbar skada, görs avdrag för den värdeminskning som före skadan uppkommit genom ålder, slitage eller omodernitet.
Vid skada på skorsten, vars underhåll före skadan var uppenbart eftersatt, görs avdrag för härigenom uppkommen värdeminskning.

Sådant avdrag sker även om byggnadens värde överstiger halva nyanskaffningsvärdet.
- 10.1.5 Byggnad med kulturhistoriskt och konstnärligt värde
Skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål reparera skadad byggnad om detta är möjligt eller anskaffa nytillverkad byggnadsandel av motsvarande konstnärliga kvalitet.

Föreskrift
Egendom som här avses skall vara särskilt dokumenterad med foto och/eller beskrivning av värde, utsmyckning och andra särskilda kännetecken, och upptagen på särskilda kännetecken, och upptagen på särskild förteckning. Aktuell dokumentation skall förvaras så att den inte kan förstöras i samband med att egendomen skadas. Om föreskriften inte följs kan ersättning vid skada minskas (se Säkerhetsföreskrifter, punkt 2.13.3).
- 10.1.7 Byggnaden återställs inte och annan byggnad anskaffas inte
Återställs inte den skadade byggnaden eller anskaffas inte annan byggnad för samma ändamål inom två år, värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.
- 10.1.8 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift
Om återställande av byggnad hindras av lag eller myndighets föreskrift är försäkringstagaren även berättigad till ersättning – restvärdeersättning – för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde. Försäkringstagaren är skyldig att följa Moderna Försäkringars anvisningar och på Moderna Försäkringars bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna, är försäkringstagaren inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom kvarvarande delar av byggnaden inte kan användas.

Restvärdeersättning lämnas inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning.
- 10.2 Skadevärdering trädgård och tomt
Skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål återställa trädgården eller tomt. Vid nyplantering av buskar och träd medräknas endast kostnaden för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.
Vid skada på inhägnader, staket, flaggstång, brygga, skulpturer eller liknande anordningar gäller värderingsregler enligt 10.3.

10.3	Skadevärdering fastighetsinventarier och lös egendom	
10.3.1	Fastighetsinventarier och lös egendom återställs	<p>Om återställande* sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.</p> <p>Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid värderingen avdrag göras för detta.</p> <p>Återställandet måste ske inom två år från skadedagen. Sker det senare, på grund av hinder som inte beror på försäkringstagaren, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen.</p> <p>I skadebeloppet inräknas inte den värdeminskning som föremålet efter återställande kan ha undergått genom skadan.</p>
10.3.1.1	Föremålets värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet	<p>Om föremålet eller del därav minskat i värde genom ålder, slitage, eller omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage eller omodernitet minskade värdet.</p>
10.3.1.2	Speciella regler för vissa föremål	<p>Skada på följande föremål värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet omedelbart före skadan</p> <ul style="list-style-type: none">• motordrivet fordon och släpfordon till sådant,• duk i plasthall eller tält,• dator, äldre än 1 år, med tillhörande utrustning.
10.3.1.3	Egendom av antikvariskt, kulturhistoriskt och konstnärligt värde	<p>Skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål reparera det skadade föremålet om detta är möjligt, anskaffa motsvarande begagnat föremål eller anskaffa nytillverkat föremål av motsvarande konstnärliga kvalitet.</p>
	Föreskrift	<p>Egendom som här avses skall vara särskilt dokumenterad med foto och/eller beskrivning av värde, utsmyckning och andra särskilda kännetecken, och upptagen på särskild förteckning. Aktuell dokumentation skall förvaras så att den inte kan förstöras i samband med att egendomen skadas. Om föreskriften inte följs kan ersättning vid skada minskas (se Säkerhetsföreskrifter, punkt 2.13.3).</p>
10.3.2	Fastighetsinventarier och lös egendom återställs inte	<p>Återställs inte det skadade föremålet inom den tid som anges i 10.3.1 värderas skadan till skillnaden mellan föremålets dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.</p> <p>För föremål av antikvariskt, kulturhistoriskt och konstnärligt värde värderas skadan till vad det kostar att utan dröjsmål anskaffa nytillverkat föremål av motsvarande konstnärliga kvalitet.</p>
10.4	Skadevärdering varor	<p>Skadan värderas enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.</p>
10.4.1	Varor anskaffade för försäljning	<p>Varor som den försäkrade anskaffat för försäljning värderas till vad det kostar att utan dröjsmål ersätta dem med nya varor av samma slag.</p> <p>Om varor inte återanskaffas inom två år värderas de till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya varor av samma slag.</p> <p>Har varornas värde före skadan minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.</p>

- 10.4.2 Varor som försäkrings-
tagaren tillverkar
- Varor som försäkringstagaren tillverkar värderas till tillverkningskostnaderna - direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverknings- och administrationsomkostnader - för att utan dröjsmål återställa varorna.
- Om varorna inte återställs inom två år värderas de till de faktiska tillverkningskostnaderna vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket de då hade kunnat försäljas minskat med inbesparade kostnader.
- Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.
- 10.4.3 Varor sålda och färdiga
för leverans
- Varor sålda och färdiga för leverans skall - i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor - värderas till det avtalade försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader.
- 10.5 Skadevärdering ritningar,
arkivalier och datamedia
- Skadan värderas till de skäligen kostnader som inom två år läggs ned för att återställa information som förlorats genom skadan och för att återställa originalritningar.
- 10.6 Skadevärdering
värdehandlingar
- Skadan värderas till de skäligen kostnader som inom två år läggs ned på att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.
- 10.7 Skadevärdering arbets-
tagares egendom
- Arbetstagares egendom som försäkringstagaren är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal, värderas enligt kollektivavtalets regler.
- Egendom i övrigt värderas enligt Moderna Försäkringars hemförsäkringsvillkor.
- 10.8 Skadevärdering annans
egendom
- Skadan värderas efter de regler som gäller för den egendomstyp den skadade egendomen normalt tillhör, t ex fastighetsinventarier eller lös egendom.
- 10.9 Skadevärdering mötestält
- Skada på mötestält värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet.

11 Skadeersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda försäkringstagaren någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

- 11.1 Vid fullvärdeförsäkring
- Ersättningsbeloppet vid fullvärdeförsäkring utgörs av
- skadebelopp enligt skadevärderingsreglerna
 - röjnings- och räddningskostnad enligt nedan med avdrag för tillämplig självrisk.
- 11.2 Vid förstarisikförsäkring
- Ersättning vid förstarisikförsäkring utgörs av
- skadebelopp enligt skadevärderingsreglerna
 - röjnings- och räddningskostnad enligt nedan med avdrag för tillämplig självrisk.
- Ersättning lämnas sammanlagt med högst försäkringsbeloppet.
- 11.3 Röjningskostnad
- I samband med sådan skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för kostnader för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering.

Vid förstariskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

Ersättning lämnas inte för röjning av oförsäkrade grunder och fundament.

11.5 Skadeersättningsregler
i övrigt

Moderna Försäkringar har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Moderna Försäkringar är inte skyldigt att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av denna.

Kommer egendom för vilken ersättning utgetts till rätta, skall egendomen snarast ställas till Moderna Försäkringars förfogande. Försäkringstagaren får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

Husbocks- och Saneringsförsäkring

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av eller ombud för försäkrad byggnad.

2 När försäkringen gäller

Försäkringsåtagandet gäller under den tid försäkringen är i kraft.

3 Vad försäkringen gäller för

- 3.1 Husbocksförsäkring Sanering av husbock eller hästmyra
- Angrips försäkrad byggnad av husbock eller hästmyra svarar Moderna Försäkringar för sanering samt reparation om sådan anses erforderlig.
- Försäkringen gäller endast under förutsättning att byggnaden vid besiktning godkänts av Moderna Försäkringar. Sker inte besiktning inom sex månader från försäkringens begynnelse, anses byggnaden godkänd.
- Om angreppet bevisligen inträffat före försäkringens begynnelse, omfattar försäkringen ändå sanering men inte friläggning, reparation eller utbyte av skadad egendom.
- 3.1.1 Undantag Försäkringen gäller inte för
- angrepp på rötskadat virke
 - byggnad som är eller har varit ekonomibyggnad eller uthus till lantgård
 - angrepp som anmäls först sedan försäkringen upphört att gälla.
- Anmärkning Används begagnat virke vid reparation, om- eller tillbyggnad skall det först impregneras mot husbock. Begagnat virke som varit utsatt för insektsangrepp får inte komma till användning.
- 3.2 Saneringsförsäkring - ohyresbekämpning Försäkringen gäller för bekämpning av bostadsohyra i försäkrat bostadshus eller lokal som är avsedd för kontorsverksamhet.
- 3.2.1 Undantag Försäkringen gäller inte för sanering av döda insekter.
- Försäkringen ersätter inte kostnad för friläggning och återställande för sanering.
- Försäkringen ersätter inte extrakostnader som kan uppkomma i samband med sanering.
- 3.3 Sanering efter dödsfall Försäkringen ersätter skäligen kostnader för nödvändig insekts- eller luktsanering samt för reparation av byggnad till följd av att person avlider i bostad och dödsfallet förblir oupptäckt en längre tid.

4 Åtgärder i samband med skada

- 4.1 Vid upptäckt eller angrepp av husbock eller hästmyra samt bostadsohyra eller vid dödsfall som kan medföra behov av sanering skall försäkringstagaren
- omgående anmäla det inträffade till Moderna Försäkringar
 - bereda sanerings- och reparationspersonal tillträde för inspektion, sanering och reparation
 - avlägsna lösöre som kan förhindra eller försvåra inspektion, sanering eller reparation.

Försäkringstagaren har att svara för eventuella extra kostnader som uppkommer om erforderliga åtgärder i detta avseende inte är vidtagna.

Anmärkning

I alla upplåtelseavtal skall försäkringstagaren framhålla skyldigheten att omedelbart anmäla förekomsten av ohyra. Vidare skall försäkringstagaren informera de boende om skyldigheten att lämna tillträde för erforderlig bekämpning, samt skyldigheten att vidtaga nödvändiga förberedelser. Försäkringstagaren har att svara för kostnader som uppkommer genom att dessa förberedelser underlåts.

5 Gemensamma bestämmelser

- 5.1 Försäkringen gäller inte för skada som kan ersättas genom annan försäkring.
- 5.2 Försäkringsbelopp Försäkringsbeloppet är SEK 1.000.000 per skadetillfälle.
- 5.3 Självrisk Försäkringen gäller utan självrisk.

Cistern- och Oljeskadeförsäkring

1 Oljeskada avseende försäkringstagarens och tredje mans egendom

1.1 Vad försäkringen gäller för

1.11 Försäkringen ersätter skada på egendom tillhörig försäkringstagaren eller tredje man - även mark och vattentäkt - genom oberäknad utströmning av olja från cisternanläggning med tillhörande rörsystem som ägs eller disponeras av försäkringstagaren (även bergrum).

1.12 Försäkringen ersätter även skada på egendom tillhörig tredje man genom oberäknad utströmning av olja från sådan tankbil eller tankvagn som disponeras av försäkringstagaren för transport till dennes cisternanläggning eller från denna utan mellanlagring.

Anmärkning Med olja förstås enligt detta villkor utöver vad som enligt tekniskt språkbruk därmed avses, även brandfarlig vätska enligt Kungl. Maj:ts förordning om brandfarliga varor (se SFS 1988:1145).

1.13 Förmögenhetsförlust som drabbar tredje man och är föranledd av sakskada som omfattas av försäkringen ersätts om förmögenhetsförlusten drabbar den skadade egendomens ägare.

Anmärkning För att ersättning skall kunna utgå vid skada på tredje mans egendom krävs ett direkt orsakssamband (s k adekvat kausalitet) mellan utströmningen och skadan.

1.2 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- skada på försäkringstagarens cisterner med tillhörande rörsystem,
- den olja som runnit ut,
- skada som är en följd av normalt och beräknligt spill,
- skada genom att annan vätska än yt- eller grundvatten blir bemängd med olja,
- skada i den mån rätt till ersättning föreligger enligt egendoms- eller ansvarsförsäkring eller enligt reglerna i Trafikskadelagen.

1.3 Värderings- och ersättningsregler

1.31 Vid skada på försäkringstagarens egendom tillämpas de värderings- och ersättningsregler som i övrigt gäller för respektive slag av försäkrad egendom.

1.32 Skada på egendom tillhörig tredje man skall värderas enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler.

2 Cisternförsäkring

Till cistern räknas även från denna gående rörledningar t o m närmast cisternen befintlig ventil.

2.1 Vad försäkringen gäller för

2.11 Försäkringen gäller för skada på försäkrad cistern enligt Egendomsförsäkring, punkt 4.

2.12 Försäkringen gäller för skada på innehåll i cistern enligt Egendomsförsäkring, punkt 4 och för skada genom plötslig och oförutsedd förlust, förstöring eller förorening.

	Anmärkning	Till cistern räknas även från denna gående rörledningar t o m närmast befintlig ventil.
2.2	Undantag	Ersättning lämnas inte för • skada på cistern, som består i slitage, rostning, frätning eller förbrukning,• skada genom långsamt utträngande vätska (diffusion),• skada genom normalt svinn,• skada på vätska genom blandning med förekommande råvaror eller produkter vid vätskans hantering eller lagring.
-
- 3 Gemensamma bestämmelser för oljeskada och cistern**
3.1	Högsta ersättningsbelopp	Moderna Försäkringars ersättningsskyldighet är totalt för under försäkringsåret inträffade skador begränsad till 25 prisbasbelopp
3.2	Självrisk	Självrisk är tio procent av skadebeloppet, dock lägst ett halvt prisbasbelopp. Vid samtidig cistern- och oljeskada dras endast en självrisk.
3.3	Särskild självrisk	Vid skada på ytbeklädnad (isolering och täckplåt) på cistern gäller särskild självrisk som är tio procent av skadebeloppet, dock lägst två prisbasbelopp.

Följdskadeförsäkring

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom utövare av försäkrad församlings- verksamhet.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för merkostnad, hyresförlust eller avbrottskada till följd av skadehändelser enligt punkt 7 som inträffar under den tid försäkringen är i kraft (försäkringstiden).

3 Vad försäkringen gäller för

- 3.1 Merkostnad Ersättning lämnas för merkostnader för ofrånkomliga åtgärder för att under ansvarstiden upprätthålla den försäkrade verksamheten i skälig omfattning.
- 3.2 Hyresförlust Ersättning lämnas för den minskning av hyresintäkt under ansvarstiden som hänförs till försäkrad byggnad.
- 3.3 Avbrott Ersättning lämnas för sådant bortfall av täckningsbidrag som uppkommer under ansvarstiden.
- Ansvarstid Ansvarstiden räknas från den tidpunkt då egendomsskadan inträffar. Ansvarstidens längd är för merkostnad och avbrott 12 månader och för hyresförlust 24 månader om inte annat anges i försäkringsbrevet.

4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast försäkringstagarens intresse.

5 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för merkostnad, hyresförlust eller avbrott till följd av ersättningsbar egendomsskada som inträffat inom i försäkringsbrevet angivet försäkringställe.

Beträffande egendomsskador som inträffat hos leverantör eller kund inom Norden, se punkt 7.

6 Högsta ersättning

- 6.1 Merkostnader Högsta ersättning för merkostnader är 10 prisbasbelopp.
- 6.2 Täckningsbidrag Högsta ersättning för bortfall av täckningsbidrag är 30 prisbasbelopp. Vid skada hos leverantör eller kund är högsta ersättning 10 prisbasbelopp.

7 Försäkrade skadehändelser

Ersättning lämnas för merkostnad, hyresförlust och avbrott på grund av sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Egendomsförsäkring, punkt 4.

Ersättning lämnas även vid

- oförutsett avbrott i tillförsel via matarledning till försäkringsställe av el, gas, vatten eller värme

- merkostnad eller avbrott på grund av att leveransavtal inte kunnat fullföljas beroende av skadehändelse enligt Egendomsförsäkring, punkt 4, som inträffat inom Norden hos försäkringstagarens leverantör eller kund, med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt. Ersättning lämnas inte för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden.

8 Försäkringsmässigt täckningsbidrag

Täckningsbidraget i avbrottsförsäkring definieras som försäljningsvärdet efter lämnade rabatter (exklusive mervärdesskatt och särskilda varuskatter) för såld, levererad vara eller utförda tjänster minskat med häremot svarande kostnader för

- licenser, royalties, provisioner och bonus i den mån de inte är garanterade
- direkt och indirekt material, dvs huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- emballage
- frakter, transporter- och sjöförsäkringspremier samt tullavgifter
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten- och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter.

Kostnader av det slag som anges i definitionen dras från försäljningsvärdet i den mån de förekommer i försäkringstagarens rörelse. Kostnad för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser.

10 Skadevärdering

10.1	Merkostnad	Med merkostnad avses kostnad för provisoriska åtgärder t ex hyra av tillfällig lokal, tillfällig inredning av lokal, extra annonsering, extra transportkostnader el dyl. Kostnaderna skall på förhand godkännas av Moderna Försäkringar.
10.2	Hyresförlust	För uthyrd lokal (även bostadslägenhet) beräknas hyresförlusten till skillnaden mellan å ena sidan den nedsättning i hyran, som hyresgästen enligt lag kan kräva, och å andra sidan minskade kostnader för uppvärmning, belysning mm samt ränta på ersättning för egendomsskada.

För sådan del av byggnaden, som försäkringstagaren själv använder eller utan ersättning upplåter till annan, beräknas hyresförlusten som om den varit uthyrd mot skälig hyra. |
| 10.3 | Avbrott | Beräkning av täckningsbidrag. |
| 10.3.1 | Täckningsbidrag under jämförelseperiod | Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som ansvarstiden, dock högst tolv månader. Jämförelseperioden börjar tolv månader före dagen då skada enligt sju inträffat. Överstiger ansvarstiden tolv månader skall det sålunda beräknade beloppet ökas med täckningsbidraget under en mot den överskjutande tiden svarande jämförelseperiod, som också börjar tolv månader före skadedagen. |
| 10.3.2 | Jämkat täckningsbidrag | Råder under ansvarstiden andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skada, skall det enligt 10.3 beräknade beloppet jämkas. Jämkningsen skall ske genom att det för jämförelseperioden framräknade täckningsbidraget ökas eller minskas.

Det jämkade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under ansvarstiden, om skadan inte inträffat. |

- 10.3.3 Faktiskt täckningsbidrag Det täckningsbidrag som rörelsen faktiskt gett under ansvarstiden beräknas, varvid skall iakttas
- att kostnader som inte är försäkrade, till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, skall dras från täckningsbidraget endast i den mån försäkringstagaren visat att de medfört minskning av förlusten
 - att täckningsbidraget skall ökas med ett belopp som svarar mot sådant borfall av täckningsbidrag som orsakas av att en del av ansvarstiden - utöver den tid som skulle ha erfordrats för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.
- 10.3.4 Skadebelopp - avbrott Skadebeloppet utgörs av det i 10.3.2 jämkade täckningsbidraget minskat med
- det täckningsbidrag som rörelsen faktiskt gett under ansvarstiden enligt 10.3.3
 - sådana i täckningsbidraget enligt 10.3.2 ingående kostnader som under ansvarstiden kunnat inbesparas
 - det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för varor och eget reparationsarbete
 - den ränteavkastning som försäkringstagaren under ansvarstiden erhållit på ersättning för egendomsskadan
 - sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under ansvarstiden uppstått i annan rörelse som försäkringstagaren själv eller annan för hans räkning driver.

11 Självrisk

Självrisk är 20 procent av prisbasbeloppet. Lämnas ersättning även för egendomsskada som föranlett merkostnaden, hyresförlusten eller avbrottet dras endast en självrisk.

Avtal kan träffas om annan självrisk, vilken då anges i försäkringsbrevet.

12 Skadeersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda försäkringstagaren någon vinst, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommen förlust.

Moderna Försäkringar ersätter

- skada värderad enligt 10, skadevärderingsregler
- skadebegränsande kostnader och ränta enligt 12.1 med avdrag för självrisk enligt 11.

12.1 Skadebegränsande kostnader och ränta

Moderna Försäkringar ersätter

- skadebegränsande kostnader som försäkringstagaren har fått vidkännas, dock med högst det belopp varmed häremot svarande åtgärder minskat skadan. Medför sådan åtgärd även nytta efter ansvarstidens slut, medtas kostnaden högst med det belopp som kan anses falla på ansvarstiden
- skälig ränteförlust och/eller räntekostnader under ansvarstiden. Ränta beräknas efter Riksbankens diskonto plus två procent.

- 12.4 Högsta ersättning vid
avbrott genom Naturskada Moderna Försäkringars sammanlagda ersättningskyldighet för
- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
 - därav föranledd avbrottsskada i den försäkrade rörelsen
- är vid varje skadetillfälle begränsat till 150 prisbasbelopp.
- 12.6 Räntebestämmelser
- Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.
- För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar Moderna Försäkringar ränta enligt Riksbankens diskonto.
- Moderna Försäkringar betalar inte ränta som beror på försäkringstagarens dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt Allmänna avtalsbestämmelser, AB-DF, punkt 7, inte heller räntebelopp som understiger en procent av prisbasbeloppet.

Ansvarsförsäkring

1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för i försäkringsbrevet angiven församlings verksamhet och omfattar skadeståndsskyldighet för försäkringstagaren och för dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten samt för förtroendevalda för skada i samband med uppdragets utförande.

Försäkringen gäller också för försäkringstagaren såsom ägare eller brukare av fastighet där verksamheten bedrivs.

Försäkringen gäller även för försäkringstagarens skadeståndsskyldighet vid byggnads- och anläggningsarbeten på försäkrad fastighet.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft (försäkringstiden).

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen utom i Nordamerika*.

Försäkringen gäller dock för skada som inträffar i Nordamerika vid deltagande i konferenser och mässor.

4 Vad försäkringen gäller för

4.1 Omfattning

4.1.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt

- allmänna skadeståndsrättsliga regler
- allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde
- sedvanligt kontrakt med SJ eller annan järnvägsförvaltning för skada genom rullande material, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller begagnande av obevakad järnvägsövergång
- sedvanligt kontrakt med strömleverantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt lagen om elektriska anläggningar
- sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar för person- och sakskada samt förmögenhetsskada som är följd av enligt detta villkor ersättningsbar person- eller sakskada.

Försäkringen omfattar även kostnader för skäligen räddningsåtgärder för att förhindra eller begränsa omedelbart förestående skada eller begränsa redan inträffad skada som kan omfattas av försäkringen (se Allmänna Avtalsbestämmelser, punkt 7.3).

Om försäkringen gör undantag för skada på viss egendom eller för viss personskada gäller försäkringen inte heller för förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

4.1.2 Ren förmögenhetsskada

4.1.2.2 Skada enligt personuppgiftslagen

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan bli skyldig utge enligt Personuppgiftslagen (1998:204) 48 §.

Moderna Försäkringars ersättningsskyldighet är begränsad till 10 prisbasbelopp vid varje skada och till 100 prisbasbelopp för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår.

- 4.2 Åtaganden
- Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger för skadan tillämplig självrisk åtar sig Moderna Försäkringar gentemot den försäkrade att
- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
 - förhandla med den som kräver skadestånd
 - föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan utfå av motpart eller annan
 - betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge.

5 Vad försäkringen inte gäller för

- 5.1 Försäkringstagarens egendom
- Försäkringen gäller inte för skada på försäkringstagarens egendom.
- 5.2 Skada på levererad produkt eller egendom
- Försäkringen gäller inte för
- skada på produkt eller egendom som den försäkrade levererat eller åtagit sig att leverera
 - kostnad eller skada som uppkommer i samband med undersökning, reklamation, borttagande, återtagande, återställande, reparation, utbyte eller indragning av levererad produkt eller egendom
 - skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt eller egendom.
- Försäkringen gäller dock för skada på tidigare uppförd, såld eller levererad produkt eller egendom om skadan inträffar till följd av att den försäkrade.
- fullgör avtal som inte är hänförligt till det tidigare leveransavtalet
 - utför underhålls- eller servicearbeten efter garantitidens utgång.
- 5.3 Bristande prestationsförmåga
- Försäkringen gäller inte för skada som beror på funktionsbrist, för låg verkningsgrad eller bristande prestationsförmåga hos den levererade produkten eller egendomen, i den mån skadeståndsanspråket endast kan grundas på uttrycklig eller underförstådd utfästelse eller garanti.
- 5.4 Förutsebar skada
- Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet som - med hänsyn till omständigheterna - inneburit betydande risk för skadans uppkomst.
- Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken den försäkrade eller dennes arbetsledning varit medveten om eller borde varit medveten om skaderisken.
- Produktsäkerhet
- Vid skada genom levererad produkt eller egendom gäller försäkringen inte när den försäkrade eller hans arbetsledning
- kände till felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den
 - inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att

		fastställa produktens eller egendomens lämplighet och detta medfört att defekt i produkten eller egendomen inte upptäckts.
5.5	Lag, myndighets föreskrift eller beslut	Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom åsidosättande av lag, myndighets- föreskrift eller beslut, såvida inte den försäkrade kan visa att den försäkrade eller dennes arbetsledning varken haft eller borde haft kännedom om åsidosättandet.
5.6	Arbetskada /Annan försäkring	Försäkringen gäller inte för arbetskada. Dock gäller försäkringen för skada inträffad i Sverige, exklusivt den ersättning som utgår genom arbetskade- eller socialförsäkring, annan gällande försäkring eller ersättningsform eller som tjänsteförmån.
5.7	Böter, viten eller straffskadestånd	Försäkringen gäller inte för böter, viten eller straffskadestånd.
5.8	Omhändertagen egendom	<p>Försäkringen gäller inte för skada på</p> <ul style="list-style-type: none">• sådan del av egendomen som skadats på grund av att delen felaktigt eller bristfälligt åtgärdats vid utförandet av den försäkrades åtaganden. Här avses även kostnad och/eller skada som uppkommer på grund av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i annan egendom. <p>Denna begränsning gäller dock inte vid skada på egendom som lyfts maskinellt. Moderna Försäkringars ersättningskyldighet vid lyftskada är begränsad till fem prisbasbelopp.</p> <ul style="list-style-type: none">• egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person transporterat, hyrt, leasat, lånat eller eljest nyttjat.
5.9	Miljöskador	<p>Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av</p> <ul style="list-style-type: none">• skakning, buller, värme, lukt, ljus eller annan sådan störning• rök, sot, damm, ånga, gas eller annan luftförorening• förorening av eller annan inverkan på mark, byggnad, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde eller på grundvatten• förändring av grundvattennivån• fukt eller kondens. <p>Undantaget avser inte skada som beror på</p> <ul style="list-style-type: none">• att fel – dock inte fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod – tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning• att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning. <p>Undantaget avser inte heller skada som orsakats av produkt som den försäkrade levererat.</p> <p>Försäkringsskyddet enligt ovan gäller inte i något fall för försäkrad i Nordamerika.</p>
5.10	Ansvar för byggherre	<p>Försäkringen gäller inte för sakskada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre* enligt miljöbalken eller grannelagsrättsliga regler vid byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten.</p> <p>Med ändring av ovan och punkt 5.9 gäller försäkringen dock vid sakskada som</p>

		orsakats av byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten på försäkrad byggnad om kostnaden för sådant arbete uppgår till högst 20 prisbasbelopp. Moderna Försäkringars ersättningskyldighet är vid sådan skada begränsad till fem prisbasbelopp per försäkringsår.
5.11	Rådgivande verksamhet	Försäkringen gäller inte för skada som uppkommer till följd av fel eller brist i utredningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar som lämnats i yrkesmässig verksamhet.
5.12	Trafik med motordrivnet fordon	<p>Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av trafikförsäkring vilken tillhandahålles i landet ifråga och som inträffat till följd av trafik med motordrivnet fordon</p> <ul style="list-style-type: none">• för vilket trafikskadelagen eller motsvarande tillämplig utländsk lagstiftning gäller• när det används inom tävlingsområde <p>när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av det motordrivna fordonet. Detta undantag tillämpas även om den försäkrade underlåtit att teckna trafikförsäkring.</p>
5.13	Luftfart, skepp, båtar och liknande	<p>Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade - eller någon för vilken han svarar - är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare eller förare av</p> <ul style="list-style-type: none">• luftfartyg, svävare eller hydrokopter• segel- eller maskindrivna skepp och båtar såvitt gäller sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål• kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserade föremål• järnväg, dock ej spårbunden järnväg för transport av gods inom försäkringsstället.
5.14	Flygprodukt	Försäkringen gäller inte för skada orsakad av levererad produkt, som ingår i luftfarkost eller i markutrustning avsedd att användas vid trafik med luftfarkost.
5.15	Läkemedel*, asbest, PCB* eller formaldehyd	Försäkringen gäller inte för skada genom läkemedel, asbest, PCB eller formaldehyd.
5.16	Atomkärnprocess	Försäkringen gäller inte för skada, vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.
5.17	AIDS, HIV	Försäkringen gäller inte för skada som har samband med AIDS eller HIV.
5.18	Dammgenombrott	Försäkringen gäller inte för skada, skadeståndsskyldighet eller tvist vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammgenombrott.
6	Försäkringsbelopp	<p>Moderna Försäkringars åtagande att betala skadestånd, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader är vid varje skada begränsad till det i försäkringsbrevet angivna beloppet. För samtliga skador som inträffar under ett försäkringsår begränsas åtagandet till det dubbla i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.</p>

Moderna Försäkringars ersättningskyldighet är dock alltid begränsad till

- ett försäkringsbelopp vid skada genom levererad produkt om fler skador orsakats av samma slags defekt hos en eller flera produkter, oavsett om skadorna inträffar under ett eller flera försäkringsår.

- ett försäkringsbelopp vid annan skada då flera skador uppkommit av samma orsak och som inträffat vid samma tillfälle.

Ersättning lämnas inom det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade.

7 Självrisk

Vid varje skada dras den försäkrades självrisk från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd.

Självrisken utgör 20 procent av prisbasbeloppet vid varje skadetillfälle.

Flera skador

Endast en självrisk - den som gäller då den första skadan inträffade - skall tillämpas

- vid flera skador som orsakats av samma defekt hos en eller flera produkter
- för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle.

7.1 Särskild självrisk

Vid sakskada genom brandfarlig vätska samt oljor av alla slag tillämpas en självrisk av ett prisbasbelopp. Vid sakskada genom sprängningsarbete och heta arbeten* tillämpas en självrisk av 30 % av skadebeloppet, dock lägst ett prisbasbelopp och högst 10 prisbasbelopp.

Styrelseansvarsförsäkring

1 Vem försäkringen gäller för

- 1.1 Försäkrade personer Försäkringen gäller för varje person som varit eller är medlem av styrelse i försäkrad församling.

2 När försäkringen gäller

- 2.1 Försäkringen gäller för krav som för första gången framställs mot försäkrad under den tid försäkringen är i kraft och som anmäls till Moderna Försäkringar inom 6 månader från försäkringens upphörande.
- 2.2 Ett krav anses som framställt då försäkrad för första gången mottar ett skriftligt meddelande därom.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat inom Norden.

4 Vad försäkringen gäller för

- 4.1 Omfattning Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada, som försäkrad person i sin egenskap av styrelseledamot i försäkringsbrevet angiven församling kan åläggas enligt gällande skadeståndsrättsliga regler.
- 4.2 Åtagande Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger för skadan tillämplig självrisk åtar sig Moderna Försäkringar gentemot den försäkrade att
- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger.
 - förhandla med den som kräver skadestånd.
 - föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som uppkommer för den försäkrade eller som denne åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan.
 - betala det skadestånd den försäkrade är skyldig att utge.

5 Utökat försäkringsskydd

- 5.1 Brottmål Försäkringen gäller även för nödvändiga och skäligen kostnader för försvar av försäkrad i brottmål om åtalet avser vårdslös gärning.
- 5.3 Ombudskostnader Inom försäkringsbeloppet förskotterar Moderna Försäkringar skäligen och nödvändiga ombudskostnader* som skriftligen godkänts av Moderna Försäkringar.
- 5.4 Försäkrads död, konkurs etc Skulle försäkrad person avlida, mista sin rättshandlingsförmåga, gå i konkurs eller bli insolvent betalar Moderna Försäkringar på konkursbos, dödsbos, arvingars eller andra företrädares vägnar, krav grundade på försäkrad persons skadeståndsskyldighet.
- 5.5 Försäkrads make eller sambo Moderna Försäkringar betalar krav framställda mot försäkrad persons make eller sambo om krav mot denne endast grundas på dennes egenskap av make eller sambo till försäkrad person. Detta åtagande omfattar även krav på ersättning ur giftorättsgods och annan samägd egendom.

6 Vad försäkringen inte gäller för

- 6.1 Egen vinning Försäkringen gäller inte för krav som grundas på att försäkrad person faktiskt erhållit vinning som försäkrad person inte varit berättigad till. Detta undantag omfattar även krav som grundas på att styrelseledamot erhållit mutor, bestickning eller annan otillbörlig ersättning.
- 6.2 Krav från föreningen eller stiftelsen Försäkringen gäller inte för krav som framställs av föreningen, församling eller stiftelsen
- 6.3 Brott, uppsåt etc. Försäkringen gäller inte för krav som grundas på att försäkrad person faktiskt begått rättsstridig handling eller faktiskt uppsåtligt orsakat skada. Försäkrad persons handling enligt detta stycke påverkar inte annan försäkrad persons rätt till ersättning.
- 6.4 Tidigare rättstvist Försäkringen gäller inte för rättstvist eller annan process som inletts före denna försäkrings ikraftträdande eller krav som härrör från sådan rättstvist eller process.
- 6.4 Redan anmält krav Försäkringen gäller inte för krav som grundar sig på faktiskt eller påstått förhållande eller handling som redan anmälts under tidigare försäkring, oavsett om försäkringen gällt hos Moderna Försäkringar eller annan.
- 6.5 Miljöskada Försäkringen gäller inte för krav, vars uppkomst eller omfattning har samband med miljöskada.
- 6.6 Böter, viten eller straffskadestånd Försäkringen gäller inte för böter, viten, straffskadestånd, skatter eller avgifter.
- 6.7 Överträdelse etc. utanför den geografiska omfattningen Försäkringen gäller inte för krav som grundar sig på
- överträdelser av lag eller förordning,
 - eller skadevållande handling som regleras av lag förordning, myndighet eller domstol,
 - eller händelse, verksamhet eller rättegång utanför den geografiska omfattningen.
- 6.8 Underlåtenhet att teckna försäkring Försäkringen gäller inte för krav som grundar sig på att försäkrad person underlåtit att teckna eller vidmakthålla erforderliga försäkringar för församlingen.
- 6.9 Bidrag till politisk sammanslutning Försäkringen gäller inte för krav som grundar sig på bidrag till politisk sammanslutning.
- 6.10 Skadestånd rörande arbetsförhållanden Försäkringen gäller inte för krav som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagare (arbetstvister).

7 Försäkringsbelopp. Högsta ersättning

Moderna Försäkringars åtagande enligt punkterna 4 och 5 att betala skadestånd, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader är för samtliga krav framställda under försäkringstiden begränsad till SEK 1.000.000 per skada och SEK 2.000.000 per försäkringsår.

8 Självrisk

Vid varje framställt krav dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd en självrisk utgörande 20 procent av prisbasbeloppet*.

Flera krav

Endast en självrisk – den som gäller då det första kravet framställdes – skall tillämpas vid serieskada.

9 Serieskada

Om flera krav framställs och dessa grundar sig på en eller flera relaterade eller liknande ansvarsgrundande handlingar är samtliga dessa krav att anse som ett krav och framställda vid tidpunkten för det första kravet i serien.

10 Skadeanmälan och avisering

10.1 Skadeanmälan

Så snart försäkrad person eller bolaget får kännedom om att krav framställts, eller kan komma att framställas, ska detta snarast möjligt anmälas till Moderna Försäkringar.

10.2

Moderna Försäkringar ansvarar inte för krav som anmäls senare än 6 månader efter försäkringstidens utgång.

10.3 Avisering av krav

Om försäkrad person eller församling blir medvetna om omständigheter, som rimligen kan medföra att krav framställs, och skriftligen underrättar Moderna Försäkringar om detta, ska krav som senare framställs mot försäkrad person och som grundar sig på samma omständigheter, anses som framställda vid tidpunkten för anmälan.

Anmälan ska innehålla detaljerad information om omständigheterna, tidpunkten därför, inblandade personer och orsaken till att krav rimligen kan förväntas.

Förmögenhetsbrottsförsäkring

1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser i försäkringsbrevet angiven församlingsverksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade).

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada genom brott enligt punkt 4, som förövas under den tid försäkringen är i kraft och som upptäcks inom 2 år efter försäkringens upphörande, dock senast 5 år efter det att brottet förövats.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i Norden genom brott, som förövats där.

4 Vad försäkringen gäller för

4.1 Förmögenhetsbrott*

Moderna Försäkringar åtar sig - vid skada som omfattas av försäkringen och överstiger avtalad självrisk - att svara för

- den skada som arbetstagare eller förtroendevald hos den försäkrade i tjänsten förorsakat genom att han bevisligen gjort sig skyldig till förmögenhetsbrott* mot den försäkrade
- den skadeståndsskyldighet som kan föreligga för försäkrad genom att arbetstagare eller förtroendevald i tjänsten bevisligen har gjort sig skyldig till förmögenhetsbrott mot annan.

Dessutom ersätts skäliga rättegångskostnader.

Kan det inte fastställas vem som förövat brottet, lämnas endast ersättning om försäkrad genom tillförlitlig utredning kan styrka att någon av den försäkrades arbetstagare eller förtroendevald i tjänsten gjort sig skyldig till förmögenhetsbrott.

4.2 Dataintrång och databrott

Skada (förlust), som överstiger avtalad självrisk, omfattas av försäkringen om skadan direkt åsamkats försäkrad genom att någon olovligen bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling eller olovligen ändrar eller utplånar eller i register för in sådan upptagning och därmed gör sig skyldig till dataintrång enligt Datalagen eller till förmögenhetsbrott. Skadestånd ersätts inte.

5 Vad försäkringen inte gäller för

5.1 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte för skada som kan ersättas av annan försäkring.

5.2 Utrednings- och revisionskostnader

Försäkringen gäller inte för utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadas orsak och omfattning även om kostnaden uppkommit i samband med rättegång.

5.3 Ränta

Försäkringen gäller inte för ränta på uppkommen skada.

5.4 Goodwill

Försäkringen gäller inte för skada genom förlust av goodwill.

5.5 Upprepad skada

Har ett skadefall upptäckts ersätter inte försäkringen ytterligare skador som förövaren av den tidigare upptäckta skadan genom annan gärning orsakat, om inte särskilt avtal träffats.

- 5.6 Undantagna personer Försäkringen gäller inte för skada som åsamkats den försäkrade av
- den som har väsentligt inflytande över den försäkrade verksamheten
 - bolagsman i handelsbolag eller kommanditbolag
 - styrelseledamot eller VD.
- 5.7 Risktagande Försäkringen gäller inte för skada som uppkommer under sådana omständigheter, att det för företagsledningen borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.
- 5.8 Datavirus Försäkringen gäller inte för skada genom datavirus*, oavsett vad som orsakat detta.

6 Försäkringsbelopp

Moderna Försäkringars ersättningsskyldighet är för skada och skäligen rättegångskostnad genom samtliga brott, som förövats under ett försäkringsår, begränsad till 10 prisbasbelopp.

Förövas brott under flera år, hänförs detta/dessa till det försäkringsår då brott först förövades.

7 Självrisk

Vid varje skada dras från skadebeloppet och rättegångskostnader ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självriskan är 50 % av basbeloppet. Vid skada som löper under flera år dras den självrisk som gällde det år då brott först förövades.

8 Säkerhetsföreskrifter

Utöver nedan angivna säkerhetsföreskrifter gäller även annan i försäkringsbrevet angiven säkerhetsföreskrift.

- 8.1 Inventering Den försäkrade skall minst en gång varje försäkringsår inventera varulager, maskiner och inventarier.
- 8.2 Revision Den försäkrade skall anlita kompetent revisor samt i övrigt företa de revisioner och kontroller som är brukligt inom den försäkrades verksamhetsområde. Revision skall ske minst en gång per år.
- Dokumentation av system, program och drift samt regler för behörighet och liknande handlingar skall i rimlig omfattning bevaras och på Moderna Försäkringars begäran företas när det kan ha betydelse för utredning av skada.
- 8.3 Datainspektionen m fl Det åligger den försäkrade att följa av Datainspektionen eller annan tillsynsmyndighet meddelad föreskrift.
- 8.4 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift Om säkerhetsföreskrift inte iakttagits, ersätts endast den förlust som kan ha uppstått oberoende härav.

9 Skadevärderings- och ersättningsregler

- 9.1 Värdering Skadevärdering sker enligt utomobligatoriska skadeståndsrättsliga regler.
- 9.2 Ersättningsregler Skada värderas enligt 9.1 och ersätts enligt följande regler. Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

- 9.4 Tidpunkt för betalning Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 10 Skaderegleringsbestämmelser.
- Om polisutredning eller domstolsavgörande enligt 10.1 avvaktas, skall ersättning betalas senast en månad efter det Moderna Försäkringar erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjs genom detta betalas ränta enligt riksbankens diskonto.
- Betalas ersättning senare, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än SEK 400.
- 9.5 Tillrättakommen egendom Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, tillrätta skall egendomen snarast ställas till Moderna Försäkringars förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen, om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.
- 9.6 Arbetstagares fordran Vid beräkning av skadans storlek skall, om det kan ske lagligen, avdrag göras för fordran som den arbetstagare, som begått brottet, har gentemot den försäkrade.

10 Skaderegleringsbestämmelser

- 10.1 Skadeanmälan Skada som kan medföra ersättningsanspråk mot Moderna Försäkringar skall anmälas så snart som möjligt.
- Dessutom skall den försäkrade snarast begära polisutredning. Polisintyg, förundersökningsprotokoll och eventuell efterföljande dom skall insändas av försäkrad.
- Ersättningskrav skall framställas till Moderna Försäkringar snarast efter det att skadan upptäckts eller skadeståndsanspråk framställts och senast 6 månader från det den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställs kravet senare, gäller inte försäkringen.
- 10.2 Räddningsplikt Upptäcker den försäkrade att brottsligt förfarande förekommit, som medfört eller skäligen kan väntas medföra skada, skall den försäkrade, även om ersättning inte begärs, ofördröjligen underrätta Moderna Försäkringar om förhållandet samt efter förmåga sörja för avvärjande eller minskning av skadan. Åsidosätter den försäkrade detta ersätts inte därefter uppkommen skada även om den beror på nya brott.
- 10.3 Upplyningsplikt och påföljd Den försäkrade är skyldig att utan dröjsmål lämna Moderna Försäkringar handlingar och upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen.
- Försäkrads rätt enligt försäkringsavtalet kan bortfalla eller begränsas enligt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen om han svikligen uppger, förtiger eller döljer något förhållande av betydelse för skadans bedömning.
- 10.4 Skyldighet att utreda m m Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för bedömning av skadehändelsen. Om skadan blir föremål för domstolsbehandling skall detta omedelbart anmälas till Moderna Försäkringar som äger rätt att utse rättegångsombud. Den försäkrade är även då skyldig att utan ersättning tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos försäkringstagaren anställd personal. Moderna Försäkringar kan fordra att skadeståndstalan därvid föres.
- 10.5 Stämning Om den försäkrade inte iakttar skyldigheterna enligt 10.4, kan en dom inte åberopas mot Moderna Försäkringar och inte heller ersätts uppkomna kostnader.

Rättsskyddsförsäkring

vid tvist och skattemål

A Tvister

1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

- 1.1 Den försäkrade och försäkrad verksamhet Försäkringen avser i försäkringsbrevet angiven verksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) i tvist som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.
- 1.11 Fastighetsrättsskydd Försäkringen gäller också för försäkrad såsom ägare och nyttjare av fastighet, där verksamheten bedrivs och som till övervägande del används härför.

2 När försäkringen gäller

Rättsskydd lämnas om försäkringen är ikraft när tvisten uppkommer (tvistedagen) och om den då gällt under en sammanhängande tid av minst två år. Om försäkringen inte funnits i Moderna Försäkringar under en sammanhängande tid av två år, men motsvarande försäkring funnits i annat bolag, får den tid försäkringen funnits i annat bolag tillgodoräknas.

Om försäkringen gäller, men varit i kraft kortare tid än två år vid tvistens uppkomst, lämnas rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.

Om försäkringen har upphört att gälla när tvisten uppkommer och försäkring i annat bolag inte finns lämnas rättsskydd genom denna försäkring om händelser och omständigheter som ligger till grund för anspråket har inträffat inom försäkringsperioden och det därefter inte har gått mer än tio år.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist eller mål dels med motpart som har hemvist inom Norden, dels som avser fastighet belägen inom Norden.

4 Vad försäkringen gäller för

Moderna Försäkringar betalar i följande fall (4.1–4.3) nödvändiga och skäligen ombuds kostnader som den försäkrade inte kan få betalda av motparten samt skäligen utredningskostnader beställda av ombudet.

- 4.1 I tvist utan rättegång Den försäkrades egna ombudskostnader i tvist som kan prövas av tingsrätt, fastighetsdomstol, bostadsdomstol, statens VA-nämnd, vattendomstol eller dispaschör i Sverige eller motsvarande domstolar i övriga nordiska länder. Försäkringen gäller således inte för tvist som endast kan handläggas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t ex hyresnämnd, fastig hetsbildningsmyndighet, kammarrätt, länsstyrelse, länsrätt, länskatterätt eller regeringsrätten.
- Är tvisten sådan att den först skall handläggas av en annan instans (t ex hyresnämnd eller fastighetsbildningsmyndighet) betalas endast de kostnader som uppkommit efter sådan prövning.
- 4.2 I tvist med rättegång Rättegångskostnader i tvist enligt 4.1 – både den försäkrades egna och sådana som han förpliktigas utge – som uppstått vid angivna domstolar eller överdomstolar till dessa.

Rättegångskostnader som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att dom stolen skulle ha ålagt den försäkrade att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

4.3 I tvist med skiljemanna
förfarande

Kostnader för skiljemannaförfarande i tvist enligt 4.1 – både den försäkrades egna och sådana som han förpliktigas utge – med undantag för ersättning till skiljemännen.

5 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för tvist

- 5.1 • som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagare (arbetstvister).
- 5.2 • där värdet av vad som yrkas inte överstiger 0,5 prisbasbelopp och därmed skall handläggas enligt reglerna RB 1:3 d §. 1 st.
- 5.3 • som avser fordran eller annat anspråk, som överlåtits på den försäkrade eller som gäller borgensåtagande.
- 5.4 • som gäller den försäkrade såsom ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, skepp, ång-, motor- eller segelbåt.
- 5.6 • som gäller den försäkrade som ägare av annan fastighet eller innehavare av annan tomträtt än som anges i försäkringsbrevet och inte heller då tvist har samband med köp och försäljning av fastighet eller tomträtt.
- 5.7 • som kan falla under prövning av fastighets- eller vattendomstol och där den försäkrade är att anse som sökande part.
- 5.8 • som rör sådan av försäkringstagaren bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt föreskrifter i Miljöbalken kallas miljö farlig verksamhet, oavsett om dessa föreskrifter åberopas eller inte.
- 5.9 • som avser skadeståndsanspråk mot den försäkrade om trafik- eller ansvarsförsäkring täcker eller skulle kunna täcka sådant skadeståndsansvar. Detta gäller oavsett om sådana försäkringar är gällande eller inte.
- 5.10 • där den försäkrade är konkursgäldenär eller part i ackordsförhandling utan konkurs.
- 5.11 • om den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak prövad. Sådant intresse anses t ex inte föreligga om Rättshjälpsnämnden eller domstol på denna grund avslagit ansökan om statlig rättshjälp eller beslutat att rättshjälp skall upp höra.
- 5.12 • som gäller skadestånd eller annat anspråk på grund av gärning som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet.
- 5.13 • som avser patent eller annan immaterialrätt

B Skattemål

1 Vem försäkringen gäller och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och avser i försäkringsbrevet angiven verksamhet.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist i skattemål under förutsättning att försäkringen varit i kraft under det beskattningsår då den händelse som orsakade tvisten inträffade och alltjämt är i kraft när målet anhängiggörs. (Rättsskyddsförsäkring för skattemål i annat bolag under del av denna tid får tillgodoräknas försäkrad).

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skattemål i Sverige.

4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäligen ombudskostnader i länsrätt, kammarrätt och regeringsrätten vid tvist i skattemål angående taxering av den försäkrade verksamheten.

4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte avseende

- skattebrott
- sköntaxering
- förhandsbesked
- eftertaxering som beror på att försäkrad fullgjort sin uppgiftsplikt på ett oriktigt sätt
- beskattningsfråga där skattebeloppet inte överstiger 0,5 basbelopp. Ej heller ersätter försäkringen
- avgifter och skattetillägg
- ombudskostnader i den mån dessa kan betalas av statliga medel.

C Gemensamma bestämmelser

1 Vad försäkringen inte gäller för

1.1 Eget arbete m m

Försäkringen gäller inte för kostnader som avser

- den försäkrades eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehälle,
- utredning om innehållet i utomnordisk rätt,
- ombuds resor utom Norden,
- verkställighet av dom, beslut eller avtal,
- avgifter som kan utgå enligt Rättshjälpslagen.

1.2 Vissa merkostnader

1.3

Försäkringen gäller inte för merkostnader som kan uppstå genom att den försäkrade

- anlitat flera ombud eller byter ombud,
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller eljest förfarit försumligt.

1.4 Statlig rättshjälp

Försäkringen gäller inte för kostnad som skulle ha betalats av allmänna medel om den försäkrade ansökt om allmän rättshjälp.

2 Högsta ersättning

Moderna Försäkringars ersättningskyldighet är vid varje tvist/skattemål begränsad till 5 basbelopp.

Ersättningen för samtliga tvister som uppkommit under ett försäkringsår begränsas till 50 basbelopp.

En skada föreligger om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist. Även om den försäkrade har flera tvister skall dessa räknas som en skada om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Flera skattemål anses som ett mål om de hänför sig till samma beskattningsår. Kan den försäkrade i en och samma skada erhålla ersättning från flera försäkringar i ett eller flera bolag begränsas ersättningen så att den tillsammans med ersättningen från övriga försäkringar uppgår till högst 5 basbelopp.

3 Självrisk

Självrisken är vid varje skada 20 % av basbeloppet jämte 20 % av överskjutande kostnad.

Endast en självrisk uttas om flera skattemål hänför sig till samma beskattningsår.

4 Skadeersättningsregler

4.1 Val av ombud

För att försäkringen skall gälla måste den försäkrade anlita ombud. Som ombud skall anlitas den som är lämplig med hänsyn till den försäkrades bostadsort och ärendets natur och

- som är ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat eller på allmän advokatbyrå, eller
- som förordnats till biträde enligt Rättshjälpslagen i tvisten, eller
- som kan visa att han någon gång under de senaste 3 åren förordnats till biträde enligt Rättshjälpslagen i tvist av liknande beskaffenhet och fort farande är lämplig som sådant biträde, eller
- som på annat tillfredsställande sätt visat att han har särskild lämplighet för uppdraget.

Prövning av ombuds lämplighet görs av Försäkringsbolagens Rättsskydds nämnd.

En förutsättning för försäkringens giltighet är att ombudet förbundit sig att i händelse av tvist godta Rättsskyddsnämndens prövning av arvode och övriga kostnader i ärendet.

4.2 Prövning av arvode

Moderna Försäkringar har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom rörande skäligheten av advokats arvode och kostnader.

5 Återkrav

I den mån Moderna Försäkringar har betalat ersättning övertar Moderna Försäkringar den försäkrades rätt att kräva ersättning av motpart, statsverket eller annan.

6 Allmänna bestämmelser

För försäkringen gäller i övrigt i tillämpliga delar Allmänna Bestämmelser och Definitioner - Förklaringar (AB-DF) samt Försäkringsavtalslagen (FAL).

7 Definitioner

Försäkrad

Med försäkrad förstås försäkringstagaren samt dennes arbetstagare, förutsatt att skadan har orsakats i tjänsten.

Krisförsäkring

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för samtliga anställda och förtroendevalda.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden.

11 Försäkringens omfattning

Försäkringen omfattar kristerapi för försäkrad som i tjänsten drabbas av akut psykisk kris på grund av

- rån, hot eller överfall
- allvarlig olycksfallsskada
- annan traumatisk händelse som t ex brand, explosion eller naturkatastrof.

Rån, hot eller överfall skall polisanmälas.

22 Försäkringsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 0,5 prisbasbelopp per försäkrad. Försäkringen omfattar maximalt 10 behandlingstillfällen per skada och försäkrad.

Moderna Försäkringars sammanlagda ersättningskyldighet är begränsad till 10 prisbasbelopp vid varje skadetillfälle.

Behandlingen utförs i Sverige av legitimerad psykolog och skall påbörjas inom en tolv månadersperiod från skadetillfället. Samtliga kostnader skall på förhand godkännas av Moderna Försäkringar.

23 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Olycksfallsförsäkring

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagarens medlemmar,
- försäkringstagarens anställda och förtroendevalda,
- medverkande i försäkringstagarens verksamhet,
- barn i förskola och/eller daghem, i försäkringstagarens regi,
- deltagare i försäkringstagarens övriga barn- och ungdomsverksamhet,
- frivillig oavlönad arbetskraft vid skötsel av försäkrad fastighet/lokal,
- besökare i försäkringstagarens mötes-, biograf-, teaterverksamhet och liknande.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller vid olycksfallsskada som inträffat under den tid försäkringen varit i kraft (försäkringstiden) enligt följande:

- för medlemmar, anställda, förtroendevalda och medverkande vid deltagande i, samt under direkt färd till och från möte, läger, kurs eller annat därmed jämförbart verksamhetsarrangemang anordnat av försäkringstagaren eller av annan än försäkringstagaren, då deltagandet sker på försäkringstagarens uppdrag (se dock punkt 4.2 angående arbetsskada).
- för deltagare i övriga barn- och ungdomsverksamhet vid deltagande i, samt under direkt färd till och från möte, läger, kurs eller annat därmed jämförbart verksamhetsarrangemang anordnat av försäkringstagaren,
- för frivillig oavlönad arbetskraft vid skötsel av försäkringstagarens fastigheter och lokaler samt under den direkta färden till och från sådant uppdrag,
- för mötesbesökare i försäkringstagarens verksamhet, men då endast om olycksfallet inträffar inom den fastighet där verksamheten bedrivs.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden, samt i hela världen vid resa som avses vara högst 45 dagar.

4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller vid olycksfallsskada och avser ersättning för läke-, tandskade-, rese-, mer-, rehabiliterings- och hjälpmedelskostnader, samt ersättning vid invaliditet och dödsfall.

4.1 Begreppet olycksfallsskada

Med olycksfallsskada avses kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse (ett utifrån kommande våld mot kroppen) och som medfört läkarbesök. Med olycksfallsskada jämställs kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting, den dag sådan skada visade sig anses då vara tidpunkten för olycksfallsskadan.

Med olycksfallsskada avses inte

- skada som uppkommit på grund av smitta genom bakterier, virus eller annat smittämne,
- skada som uppkommit genom användning av medicinska preparat eller genom ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranletts av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring,
- sådant tillstånd som, även om det konstaterats efter ett olycksfall, enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfallet utan har samband med sjukdomen, lyte eller sjukliga förändringar,

		<ul style="list-style-type: none"> • skada där den händelse som orsakat skadan föranletts av att den försäkrade var påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska medel eller föranletts av läkemedelsmissbruk, • skada som inträffat när den försäkrade gjort sig skyldig till rattfylleri, • tandskada genom tuggning eller bitning, • överansträngning.
4.2	Vad försäkringen inte gäller för	<p>Utan särskilt avtal gäller försäkringen inte för</p> <ul style="list-style-type: none"> • olycksfallsskada vid all sport- eller idrottstävling sanktionerad av idrottsförbund eller liknande eller träning som har samband med sådan tävling samt sport och idrott enligt punkt 8.1, • olycksfallsskada under verksamhet som har karaktären av expedition, • olycksfallsskada under tjänsteutövning eller eljest, där skadan är att betrakta som arbetsskada, oavsett om den försäkrade är att betrakta som arbetstagare, arbetsgivare eller egen företagare. <p>Detta undantag tillämpas ej för "frivillig oavlönad arbetskraft" enligt 2.</p>
	Anmärkning	<p>Med arbetsskada avses arbetsskada enligt Lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF).</p> <p>Ersättning lämnas inte för förlorad arbetsinkomst. Se även punkt 8, begränsningar i försäkringens giltighet.</p>
5	Vad försäkringen omfattar	
5.1	Kostnadsersättningar	<p>Ersättning lämnas för skäligen och nödvändiga kostnader till följd av olycksfallet som inte skall ersättas från annat håll enligt lag, konvention, annan försäkring, eller kollektivavtal.</p> <p>Är den försäkrade inte inskriven hos Allmän försäkringskassa i Sverige, lämnas ersättning för kostnader som skulle ersatts om denne varit inskriven.</p> <p>Kostnader skall styrkas med originalkvitto och /eller med intyg om utbetald ersättning från vårdgivare/landsting.</p> <p>Vid olycksfall utanför hemorten och utomlands skall ersättning i första hand lämnas från separat reseförsäkring alternativt resemoment i hemförsäkringen.</p>
5.11	Läkekostnader	<p>Ersättning lämnas för skäligen och nödvändiga kostnader för läkarvård, sjukhusvård, behandling och hjälpmedel som läkare föreskrivit för skadans läkning.</p> <p>Vid sjukhusvård ersätts den del av vårdkostnaderna som inte motsvarar inbesparade levnadskostnader (normal levnadskostnad är beräknad till 1,5 promille av prisbasbeloppet per dag det år vården ges).</p> <p>För vård eller behandling i Sverige lämnas ersättning endast om vården eller behandlingen ges inom den offentliga vården eller av läkare eller annan, som är uppförd på förteckning upprättad av Försäkringskassan eller som har vårdavtal med sjukvårdshuvudman. Privat operation och därmed sammanhängande vårdkostnader ersätts inte.</p> <p>Ersättning lämnas också för behandlingskostnad för vård hos sjukgymnast eller annan behandling under förutsättning att behandlingen sker efter remiss av läkare som är uppförd på förteckning upprättad av Försäkringskassan eller som har avtal med sjukvårdshuvudman.</p>

Finns remiss till sjukgymnast men den försäkrade väljer annan behandling, ersätts denna med vad som motsvarar patientavgiften vid sjukgymnastik i offentlig vård.

För vård eller behandling utomlands lämnas ersättning endast om olycksfallet inträffat utomlands.

Ersättning för läkekostnader lämnas längst i fem år från skadetillfället. Om olycksfallsskadan medför invaliditet men slutreglering inte kunnat ske inom fem år, lämnas dock ersättning intill dess slutreglering sker. Ersättning lämnas inte sedan invaliditetsersättning betalats.

5.12 Tandskadekostnader

Ersättning lämnas för skäliga och nödvändiga kostnader för behandling av tandskada vid olycksfall. Med tandskada menas även skada på tandprotes som var på plats i munnen när den skadades.

Behandling och kostnader skall i förväg godkännas av Moderna Försäkringar. Skälig konstan för akut behandling ersätts dock även om godkännande inte hunnit inhämtas.

För behandling i Sverige lämnar försäkringen ersättning endast för tandbehandling som omfattas av tandvårdsförsäkringen. Implantatbehandling som inte omfattas av tandvårdsförsäkringen ersätts inte. Skador på implantat ersätts endast om behandlingen omfattas av tandvårdsförsäkringen.

För behandling utomlands lämnas - om olycksfallet inträffat utomlands - ersättning för akut behandling. Ersättning betalas för slutbehandling i Sverige.

Ersättning lämnas för behandling inom fem år från skadetillfället. Behöver behandling uppskjutas till senare tidpunkt på grund av den försäkrades ålder, därför att den försäkrades samtliga tänder inte är färdigutvecklade, ersätts den uppskjutna behandlingen om den genomförs före fyllda 25 år. För uppskjuten behandling som företas senare, men före fyllda 30 år, ersätts kostnader endast under förutsättning att Moderna Försäkringar godkänt den uppskjutna behandlingen innan den försäkrade fyllt 25 år.

Har försäkringen lämnat ersättning för en slutbehandling av tandskadan, lämnar försäkringen inte ytterligare ersättning. Ersättning kan dock lämnas inom fem år från olycksfallet om försämring inträtt som ej var förutsägbar vid slutbehandlingen och som beror på olycksfallsskadan.

5.13 Resekostnader

Ersättning lämnas för skäliga och nödvändiga resekostnader i samband med vård och behandling som läkare föreskrivit för skadans läkning.

Måste särskilt transportmedel anlitas för att den försäkrade skall kunna utföra ordinarie yrkesarbete, skol- eller arbetsmarknadsutbildning, lämnas ersättning för merkostnader för resor mellan fast bostad och den fasta arbetsplatsen eller skolan. Merkostnader för resor mellan fast bostad och arbetsplatsen skall i första hand ersättas av arbetsgivaren eller Försäkringskassan.

Ersättning lämnas för det billigaste färdssättet som hälsotillståndet medger. Behovet måste styrkas av läkare. Företas resa med privatbil betalas ersättning enligt Moderna Försäkringars normer. För resa med privatbil som kostnadsfritt lånats, tjänstebil, förmånsbil etc där kostnad ej uppkommit lämnas ingen ersättning.

Ersättning för resekostnader lämnas längst i fem år från skadetillfället. Om olycksfallsskadan medför invaliditet men slutreglering inte kunnat ske inom fem år, lämnas dock ersättning till dess slutreglering sker. Ersättning lämnas inte sedan invaliditetsersättning utbetalats.

5.14 Merkostnader

Leder olycksfallsskadan till att den försäkrade måste behandlas av läkare, lämnas ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler för

- normalt burna kläder och normalt burna personliga tillhörigheter som skadats vid olyckstillfället (glasögon, armbandsur, slät vigselring och handväska).

		<p>Ersättning lämnas med högst 0,5 prisbasbelopp,</p> <ul style="list-style-type: none"> • oundvikliga merkostnader som till följd av olycksfallsskadan uppstått under den akuta sjukdomstiden. Ersättning lämnas med högst 3 prisbasbelopp. <p>Med prisbasbelopp avses prisbasbeloppet det år då olycksfallet inträffade.</p>
5.15	Rehabiliterings- och hjälpmedelskostnader	<p>Om olycksfallsskada medför behov av rehabilitering eller särskilda hjälpmedel under försäkringstiden lämnas ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader härför. Kostnaderna skall ha uppkommit efter den akuta behandlingstiden och på förhand godkänts av Moderna Försäkringar.</p> <p>Med rehabilitering menas sådan vård, behandling, träning och omskolning som kan behövas för att den försäkrade skall återfå bästa möjliga funktionsförmåga och kunna leva ett så normalt liv som möjligt. Behandling av grundsjukdom är inte rehabilitering. Behandling som syftar till att upprätthålla funktionsförmåga som förvärvats efter olycksfallet eller sjukdomen (underhållsbehandling) är ej heller att betrakta som rehabilitering. Rehabilitering skall vara tidsbegränsad.</p> <p>Ersättning kan lämnas med högst 2 prisbasbelopp för kostnader för</p> <ul style="list-style-type: none"> • vård och behandling som behandlande läkare remitterat den försäkrade till (Moderna Försäkringar skall ta del av remissen innan behandling påbörjas), • arbetsprövning, arbetsträning och omskolning, • hjälpmedel, t ex i bostaden eller i bilen, som kan lindra ett invaliditetstillstånd eller öka rörelseförmågan. Kostnad för standardhöjning ersätts inte. <p>Ersättning för rehabilitering utomlands lämnas endast i de fall svensk sjukvårdshuvudman godkänt och till huvudsaklig del finansierar behandlingen.</p> <p>Med prisbasbelopp avses prisbasbeloppet för det år då rehabilitering påbörjades.</p>
5.2	Invaliditetsersättning	<p>Med invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört</p> <ul style="list-style-type: none"> • bestående nedsättning av kroppsfunction (medicinsk invaliditet) eller • att arbetsförmågan för framtiden minskats med minst 50 procent till följd av skadan (ekonomisk invaliditet). <p>Bedömning av invaliditetsgraden sker enligt reglerna för medicinsk och ekonomisk invaliditet (se punkt 5.21 och 5.22).</p> <p>Vid olycksfallsskada som medför ekonomisk invaliditet utbetalas istället ersättning beräknad efter den medicinska invaliditetsgraden om detta leder till högre ersättning. Ersättning kan aldrig lämnas för både medicinsk och ekonomisk invaliditet.</p>
5.21	Medicinsk invaliditet	<p>Medicinsk invaliditet är den fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som fastställts oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållande eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen skall objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även förlust av inre organ.</p>
5.211	Ersättning vid medicinsk invaliditet	<p>När olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction och tillståndet är stationärt utbetalas invaliditetsersättning.</p> <p>Förutsättningen för rätt till ersättning är att olycksfallsskadan inom tre år medfört någon mätbar invaliditet och minst 12 månader förflutit från olycksfallet. Slutbedömning skall dock göras först när invaliditetsgraden är definitivt fastställd.</p> <p>Om behandlingen är helt avslutad och den definitiva invaliditetsgraden kan fastställas redan innan 12 månader förflutit från olycksfallet, inträder dock ersättningsrätten och utbetalas ersättning när invaliditetsgraden fastställts.</p>

Försäkringsbeloppet vid fullständig (100 procent) medicinsk invaliditet är det belopp som anges på försäkringsbrevet. Ersättning utbetalas i förhållande till dels invaliditetsgraden dels åldern vid skadetillfället. Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 46 år, reduceras ersättningen med 2,5 procentenheter för varje år åldern överstiger 45 år.

Åldersnedtrappning görs ej för den som vid olycksfallet har barn under 17 år.

Om olycksfallsskadan medfört skador på flera kroppsdelar så att den totala invaliditetsgraden överstiger 100 procent, maximeras ersättningen till försäkringsbeloppet vid fullständig invaliditet vid uppnådd ålder.

Bestämning av invaliditetsgraden sker med ledning av branschgemensamma regler "Grunder för gradering av kvarstående men efter skada".

5.22 Ekonomisk invaliditet

Ekonomisk invaliditet är den till följd av olycksfallsskadan bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats och Försäkringskassan beviljat förtidspension enligt Lagen om allmän försäkring.

Bestämningen av den ekonomiska invaliditeten sker med ledning av den förlust av arbetsförmågan som olycksfallsskadan medfört. Olycksfallsskadan skall dessutom innan den ekonomiska invaliditeten har inträtt och inom tre år från skadedagen ha medfört medicinsk invaliditet.

5.221 Ersättning vid ekonomisk invaliditet

När olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 procent och Försäkringskassan beviljat förtidspension enligt Lagen om allmän försäkring utbetalas invaliditetsersättning enligt följande:

Förtidspensionens nivå	Invaliditetsersättning i procent av försäkringsbeloppet
100%	100%
75%	75%
50%	50%

Om den försäkrade vid skadetillfället har fyllt 46 år, reduceras ersättningen med 5 procentenheter för varje år ålder överstiger 45 år. Åldersnedtrappning görs ej för den som vid olyckstillfället har barn under 17 år.

Om den försäkrade vid skadetillfället uppbar partiellt sjukbidrag eller partiell förtidspension, lämnas högst så stor ekonomisk invaliditetsersättning som svarar mot förlusten av restarbetsförmågan.

Om den försäkrade vid skadetillfället uppbar helt sjukbidrag eller hel förtidspension, lämnas ingen ersättning för ekonomisk invaliditet.

Beviljas förtidspension från och med fyllda 60 år eller senare, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet bara om den medicinska invaliditetsgraden - till följd av olycksfallsskadan - är minst 50 procent. Motsvarande gäller också om den försäkrade först fått mindre än hel förtidspension och efter fyllda 60 år får hel förtidspension.

5.23 Värdesäkring och utbetalning av invaliditetsersättning

Försäkringsbeloppet bestäms av det prisbasbelopp som gäller det år då försäkringsgivaren betalar ut ersättningen.

Slutreglering av skadan görs först när den medicinska - eller i förekommande fall den ekonomiska - invaliditeten är fastställd. Dessförinnan kan förskott på invaliditetsersättningen betalas ut. Förskottet skall svara mot den lägst förväntade

medicinska invaliditeten. Sådant förskott avräknas från den ersättning som skall betalas ut när invaliditetsgraden har fastställts.

Vid dödsfall innan slutreglering skett utbetalas till dödsboet det belopp som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditet som förelåg före dödsfallet. Ersättning lämnas inte om dödsfallet inträffar inom 12 månader från skadedagen.

- 5.24 Möjlighet till omprövning av ersättning om invaliditeten ökar

Om olycksfallsskadan medför att den försäkrades kroppsfunction väsentligt och bestående försämras eller att den försäkrade förlorar ytterligare arbetsförmåga efter det att slutreglering skett, har den försäkrade rätt att återkomma och få invaliditetsgraden omprövad. Omprövning medges dock inte sedan mer än 10 år förflutit från det olycksfallet inträffade.

- 5.3 Dödsfallsersättning

Om den försäkrade avlider på grund av olycksfallsskada inom tre år från olycksfallet, utbetalas dödsfallsersättning till den försäkrades dödsbo.

Med prisbasbelopp avses det prisbasbelopp som gäller det år då utbetalning sker.

6 Högsta ersättning

- 6.1 Kostnadsersättning

Läkekostnader 5.11
Nödvändiga och skäliga kostnader inom 5 år från skadetillfället

Tandskadekostnader 5.12
Nödvändiga och skäliga kostnader inom 5 år från skadetillfället

Resekostnader 5.13
Nödvändiga och skäliga kostnader inom 5 år från skadetillfället

Merkostnader

- Kläder mm 5.14

högst 0,5 prisbasbelopp

- övriga

högst 3 prisbasbelopp

- Rehabiliterings- och hjälpmedelskostnader 5.15

högst 2 prisbasbelopp

- 6.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning

- Invaliditetsersättning 5.2
15 prisbasbelopp

- Dödsfallsersättning 5.3
0,5 prisbasbelopp

7 Resesjuk

Försäkringen gäller vid olycksfall, akut sjukdom eller akuta tandbesvär som drabbar den försäkrade vid vistelse utanför Sverige.

Ersättning skall i första hand lämnas från separat reseförsäkring alternativt resemoment i hemförsäkringen.

- 7.1 Vad försäkringen gäller för

- 7.11 Läke-, tandskade- och resekostnader

Ersättning lämnas för skäliga och nödvändiga läke-, tandskade- och resekostnader vid olycksfall, akut sjukdom eller akuta tandbesvär. Vid akuta tandbesvär gäller försäkringen oavsett orsak (även tuggning eller bitning).

		Ersättning betalas även för läkarintyg och andra handlingar som Moderna Försäkringar behöver för att reglera skadan.
7.12	Merkostnader för hemresa	Om behörig läkare eller tandläkare på vistelseorten bedömer att den försäkrade måste resa till hemorten i Sverige för vård eller behandling betalas ersättning för den eventuella merkostnad för hemresa som därigenom kan uppkomma. Såväl nödvändigheten av hemresa som färd sätt skall vara föreskrivet av läkare eller tandläkare och på förhand godkänt av Moderna Försäkringar eller SOS International i Köpenhamn. Merkostnader för medföljande försäkrades hemresa ersätts också, under ovan angivna förutsättningar.
7.13	Nära anhörigs resa till svårt sjuk eller avliden	Blir den försäkrade svårt sjuk eller drabbas denne av olycksfall utomlands och bedömer behörig läkare tillståndet som livshotande betalar Moderna Försäkringar kostnader för biljett och uppehälle för två nära anhörigas resa från Sverige och åter. Om tid bedöms finnas skall Moderna Försäkringar först godkänna resan. Vad som sagts ovan gäller även om den försäkrade avlider utomlands och begravning äger rum på platsen. Resa från annat land än Sverige och åter kan betalas, dock högst med vad motsvarande resa skulle kosta från Sverige och åter.
	Anmärkning	Med nära anhörig avses här make, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far-, mor- och svärföräldrar, annan person med vilken den försäkrade sammanlever samt person som har vårdnaden om nära anhörig.
7.14	Hemtransport av avliden	Om den försäkrade avlider utanför hemorten i Sverige, betalar Moderna Försäkringar kostnaden för transport av den avlidne till hemorten. Moderna Försäkringar betalar också kostnaden för sådana arrangemang som är nödvändiga för transportens genomförande samt eventuell merkostnad för medföljande försäkrads hemresa.
7.15	Begravning utomlands	Om den försäkrade avlider utomlands kan Moderna Försäkringar, istället för transport till hemorten i Sverige betala kostnaderna för begravning på plats.
7.16	Merkostnader för kost och logi	Försäkringen ersätter merkostnader för kost och logi för den försäkrade på grund av akut sjukdom eller olycksfall under förutsättning att behörig läkare intygat att sjukdomen eller olycksfallet nödvändigtvis medfört förlängning av restiden eller ändring av boendeformen.
7.17	Högsta ersättning	Läke- och sjukvårdskostnader Nödvändig och skäliga kostnader inom 60 dagar från första läkarbesöket. Tandvårdskostnader Nödvändiga och skäliga kostnader för behandling. Resekostnader vid läkarvård Nödvändiga och skäliga kostnader för temporär, akut behandling. Merkostnad för hemresa Nödvändig och skäliga kostnader. Nära anhörigs resa till svårt sjuk eller avliden Nödvändig och skäliga kostnader. Hemtransport av avliden Nödvändig och skäliga kostnader.

- Begravning i annat land
0,5 prisbasbelopp.
- Merkostnad för kost och logi
Nödvändig och skäliga kostnader inom 60 dagar från första läkarbesöket.
- 7.2 Vad försäkringen inte omfattar
- Ersättning lämnas inte för
- förlorad arbetsinkomst,
 - den del av kostnad för vård utom hemmet som svarar mot inbesparade levnadsomkostnader,
 - kostnad som avser vistelse på bad- eller kuranstalt och därmed förenade resor,
 - kostnad där den skadevållande händelsen föranletts av att den försäkrade var påverkad av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska medel eller föranletts av läkemedelsmissbruk,
 - kostnad som är föranledd av att fartyg eller flygplan på grund av den försäkrades skada måste ändra sin färdplan,
 - som är förorsakad av förlossning eller sjukdom i samband med havandeskap efter havandeskapets sjunde månad,
 - kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning, konvention eller annan försäkring,
 - kostnad som beror på att vårdbehov förelåg redan då den försäkrade påbörjade resan.

8 Begränsningar i försäkringens giltighet

- 8.1 Sport och idrott
- För försäkrad som fyllt 16 år gäller försäkringen inte vid olycksfallsskada som drabbat den försäkrade under deltagande i
- boxning, brottning, judo, karate, eller därmed jämförlig idrottsutövning,
 - fristilsskidåkning,
 - bungy jump och därmed jämförlig verksamhet,
 - fallskärmshoppning, drakflygning, hängflygning, skärmflygning och därmed jämförlig verksamhet,
 - bergsklättring, klättring på bergvägg eller på uppbyggd anordning för klättring,
 - forsränning
- oavsett om deltagandet eller utövandet skett i tävling, under träning, i organiserade former i övrigt, enskilt eller på annat sätt.

9 Åtgärder vid skada och skaderegleringsbestämmelser

- 9.1 Åtgärder vid skada
- Försäkringstagaren skall anmäla olycksfall som kan ge rätt till ersättning till Moderna Försäkringar snarast möjligt.
- De handlingar och övriga upplysningar som Moderna Försäkringar anser vara av betydelse för bedömningen av Moderna Försäkringars ansvarighet och rätten till ersättning, skall anskaffas och insändas utan kostnad för Moderna Försäkringar (se dock 7).
- 9.2 Skaderegleringsbestämmelser
- Medgivande för Moderna Försäkringar att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdanstalt, allmän

försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning skall lämnas om Moderna Försäkringar begär detta.

Förutsättning för rätt till ersättning är att den försäkrade

- snarast anlitar läkare,
- under sjuktiden står under fortlöpande läkartillsyn,
- iakttar läkarens föreskrifter,
- följer Moderna Försäkringars anvisning.

Om Moderna Försäkringar begär det skall den försäkrade inställa sig för undersökning hos särskilt anvisad läkare. Sådan undersökning bekostas av Moderna Försäkringar.

9.3 Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser

Sedan rätt till ersättning uppkommit och när den som begär utbetalning

- fullgjort de åtgärder som angetts för utbetalning, samt
- lagt fram den utredning eller de handlingar som skäligen kan begäras för att fastställa Moderna Försäkringars betalningsskyldighet och meddelat till vem utbetalning skall göras,
- skall utbetalning ske senast en månad därefter.

Sker utbetalning senare, betalas dröjsmålsränta enligt Räntelagen. Härutöver ansvarar Moderna Försäkringar inte för förlust som kan uppstå om utredning rörande försäkringsfall eller utbetalning fördröjs.

Dröjsmålsränta betalas inte om dröjsmålet beror på krig eller politiska oroligheter.

Oavsett om dröjsmål föreligger, betalar Moderna Försäkringar ränta på dödsfallskapital som förfallit till betalning men kvarstår i Moderna Försäkringars förvaltning. Sådan ränta beräknas enligt de grunder för Moderna Försäkringars verksamhet som är eller blir stadfästa enligt Försäkringsrörelselagen. Räntan avräknas i förekommande fall från dröjsmålsränta.

Ränta utbetalas inte om den är mindre än 0,5 procent av prisbasbeloppet det år då utbetalning sker.

10 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Inbrottsskydds krav och säkerhetsföreskrifter

Nedanstående inbrottsskydds krav och säkerhetsföreskrifter gäller såväl på angivet försäkringsställe som på annan plats.

1 Inbrottsskydds krav

- 1.1 Skyddsklass 1
Ersättning för skada genom stöld och/eller skadegörelse lämnas endast under förutsättning att försäkringslokal* uppfyller skyddsklass 1 enligt RUS 200.
Om Moderna Försäkringar ställt högre krav än skyddsklass 1 anges detta i försäkringsbrevet.
- Anmärkning
Med skyddsklass mens den nivå på inbrottsskydd som ställs på det mekaniska inbrottsskyddet för försäkringslokalen. Beskrivning av skyddsklasserna framgår av "Regler för mekaniskt inbrottsskydd, RUS 200", utgivna av Svenska Stöldskyddsföreningen.
- 1.2 Kyrksilver
Kyrksilver skall förvaras i värdeskåp klassat enligt minst standard SS 3150, SS 3000 eller EN 1143 eller med beteckning lägst V2 eller motsvarande värdevalv.

2 Säkerhetsföreskrifter

- 2.1 Allmänt
Utöver i Allmänna Avtalsbestämmelser och Definitioner - Förklaringar (AB-DF) angivna säkerhetsföreskrifter är den försäkrade, anlitade uppdragstagare/entreprenörer och berörda arbetstagare skyldig att iaktta de föreskrifter som anges nedan.
Med ändring av AB-DF, punkt 5.1, gäller nedan i punkt 2.10 angiven påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift.
- 2.2 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning
Anges i försäkringsbrevet att elektrisk starkströmsanläggning skall revisionsbesiktigas gäller följande.
Elektrisk starkströmsanläggning skall på försäkringstagarens bekostnad revisionsbesiktigas i den omfattning som föreskrivs av Moderna Försäkringar.
Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom.
Revisionsbesiktning skall, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Svenska Brandförsvarsföreningens Elektriska Nämnd (EN), genom av nämnden auktoriserad besiktningsingenjör.
Intyg om revisionsbesiktning skall utfärdas av besiktningsingenjören. Det skall av försäkringstagaren på begäran företas för Moderna Försäkringar.
Vid revisionsbesiktningen påtalade fel och brister skall av behörig person rättas till inom två månader efter besiktningen.
Den första revisionsbesiktningen skall göras inom ett år efter det att hela anläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter skall revisionsbesiktning normalt ske vart tredje kalenderår med högst 40 månader mellan besiktningarna. Annan besiktningsfrekvens kan gälla.
- 2.3 Brandsläckningsredskap och larmanordningar
Brandsläckningsredskap och larmanordningar skall finnas i den utsträckning som anges av kommunens brandchef eller av Moderna Försäkringar.

2.4	Branddörrar och annan sektionering	Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering skall vara stängd under icke arbetstid.
2.5	Uppvärmningsanordningar	<p>Brännbart material skall hållas på erforderligt avstånd från heta ytor på eldstäder och rökkanaler eller skyddas med isolering mot överhettning.</p> <p>Flyttbar elvärmeapparat skall vara utförd enligt Semkobestämmelser (S- märkt) eller motsvarande europeisk standard.</p> <p>Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas i brand- eller explosionsfarliga utrymmen.</p>
2.6	Brännbart material förvarat utomhus	På annan tid än under normal arbetstid får inte emballage eller annat brännbart material förvaras på lastkaj eller annan plats utomhus inom sex meter från byggnad.
2.7	Tobaksrökning	Rökning får ske i kontor, matsalar, samlingslokaler, på särskilt anvisade platser och efter godkännande från kommunens brandchef även på fasta arbetsplatser. På övriga platser får rökning inte ske.
2.8	Motordrivet fordon	<p>Motordrivet fordon (motorfordon, taktor, motorredskap och terrängmotorfordon) får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> • fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt • permanenta lastnings- och lossningsplatser försetts med brandsläckningsredskap • Moderna Försäkringar och kommunens brandchef lämnat medgivande därtill, om lokalen eller upplaget är brand- eller explosionsfarliga.
2.9	Speciella anordningar	Sådana anordningar där risk för överhettning föreligger exempelvis bastu och kaffebruggare, skall vara försedd med ej urkopplingsbar timer.
2.10	Brandfarliga heta arbeten	<p>Dessa regler gäller för tillfällig arbetsplats, där heta arbeten utförs eller där fara för brand kan föreligga.</p> <p>Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.</p>
2.10.1	Brandskyddsansvarig	<p>Den som avser att bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller brukare av fastighet) ska skriftligen utse en brandskyddsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.</p> <p>Om fara för brand bedöms föreligga ska den brandskyddsansvarige</p> <ul style="list-style-type: none"> • utfärda tillstånd på Svenska Brandförsvarsförningens blankett Tillstånd/ Kontrollista för heta arbeten (TK-Allmänt respektive TK-Tak) eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt. • under arbetets utförande förvissa sig om att nedanstående säkerhetsregler följs. <p>Den brandskyddsansvarige får inte utföra heta arbeten. Utses inte en brandskyddsansvarig har den försäkrade brandskyddsansvaret.</p> <p>TK-Allmänt respektive TK-Tak kan beställas från Svenska Brandförsvarsförningen (SBF).</p>

Säkerhetsregel nr 1 - Behörighet	Den som ska utföra eller bevaka ska ha behörighetsutbildning och erfarenhet av brandskydd. Utbildningen ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBFs Utbildningskommitté för Heta Arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara brandskyddsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.
Säkerhetsregel nr 2 - Brandvakt	Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen under den tid som de heta arbetena utförs. Detta gäller även under arbetsrast. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när brandskyddsansvarige bedömer att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt, exempelvis vid takarbeten.
Säkerhetsregel nr 3 - Brandfarlig vara	För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara eller lättantändligt material ska tillstånd inhämtas av kommunens brand-/räddningschef.
Säkerhetsregel nr 4 - Städning och vattning	Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.
Säkerhetsregel nr 5 - Brännbart material	Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas eller avskärmas genom övertäckning.
Säkerhetsregel nr 6 - Brännbara byggnadsdelar	Brännbara byggnadsdelar och värmeledande konstruktioner ska vara kontrollerade och skyddade samt kunna göras åtkomliga för omedelbar släckning.
Säkerhetsregel nr 7 - Otätheter	Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.
Säkerhetsregel nr 8 - Släckutrustning	Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning skall finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg) eller ABE III.
Vid takläggning krävs:	Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg) eller ABE III samt brytverktyg, t ex pikyxa och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t ex vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, ska utrustningen kompletteras med ytterligare en certifierad handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg) eller ABE III.
Säkerhetsregel nr 9 - Svetsutrustning	Svetsutrustningen ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.
Säkerhetsregel nr 10 - Larmning	Räddningstjänsten /brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll.
Säkerhetsregel nr 11 - Torkning och uppvärmning	Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.
Säkerhetsregel nr 12 - Torkning av underlag och applicering av tätskikt	Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300°C.

Säkerhetsregel nr 13

- Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBFs instruktioner för brandfarliga heta arbeten på tak och balkonger. Beställs från SBF.

2.11 Lås , kod, låskombination eller nyckel

Lås, kod, låskombination eller nyckel skall omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning att misstänka att någon obehörigen innehar nyckel eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

Nyckeln, koden eller låskombinationen till byggnad skall handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i försäkringslokalen att den är lätt tillgänglig för obehörig. I nyckelskåp i anslutning till lokal får endast förvaras sådan nyckel som uteslutande passar till allmänt utrymme såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande, vilket är betryggande avskilt från annan lokal.

2.12 Programvara och datainformation

2.12.1 Förvaring av originalprogram

Originalexemplar av programvara ska förvaras på annan plats än försäkringsstället.

2.12.2 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia ska framställas minst en gång i veckan eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde.

2.12.3 Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia av sådan information som lagras på datamedia ska förvaras på annan plats än försäkringsstället.

2.13 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrifter

2.13.1 Föreskrift för heta arbeten

Har föreskrift vid brandfarliga heta arbeten enligt punkt 2.10 inte följts sätts ersättningen ned med 30 procent, dock med lägst ett och högst tio prisbasbelopp. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl kan anses föreligger.

2.13.2 Föreskrift för programvara och datainformation

Har föreskrift för programvara och datainformation enligt punkt 2.12 inte följts sätts ersättningen ned med 100 procent. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl kan anses föreligga.

2.13.3 Annan föreskrift

Om annan föreskrift inte iakttagits görs avdrag med 20 procent av eljest utgående ersättning, dock med lägst 50 procent av prisbasbeloppet och högst 10 prisbasbelopp. Avdragen kan minska om särskilda skäl kan anses föreligga med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Avdrag görs inte om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits eller om den som har tillsyn över att föreskriften iakttagits inte kan lastas för att den åsidosatts.

Definitioner

Datavirus	Med datavirus avses att program eller instruktioner kopierar sig själva, "smittar", till andra existerande program och filer och åstadkommer oönskade effekter.
Förmögenhetsbrott	<p>Med förmögenhetsbrott avses i detta villkor följande i brottsbalken angivna brott</p> <ul style="list-style-type: none">• förskingring, undandräkt eller grov förskingring• bedrägeri, bedrägligt beteende eller grovt bedrägeri• stöld, snatteri eller grov stöld• trolöshet mot huvudman, dock endast i den mån den försäkrade kan visa att gärningsmannens syfte varit att bereda vinning för annan än försäkrad och dettainsneburit skada hos den försäkrade. <p>Har brott förövats utanför Sverige, jämställs brott enligt lagen på gärningsorten med motsvarande gärningsbeskrivning med ovan uppräknade svenska brott.</p>
Nordamerika	Med Nordamerika avses Amerikas Förenta Stater och Kanada, med territorier och besittningar samt andra områden som lyder under dessa länders lagstiftning.
Ombudskostnader	Med ombudskostnader förstås arvoden, kostnader och utgifter som härrör från utredning, justering, försvar och överklagande av krav mot försäkrad person.
Prisbasbelopp	<p>Med prisbasbelopp avses här det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för det år skadan inträffade.</p> <p>Vid beräkning av självrisk uttryckt i prisbasbelopp avrundas självrisk nedåt till närmast 100-tal kronor. Andra belopp uttryckta i prisbasbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor.</p>
Vattenskada	<p>Med vattenskada avses skada genom oförutsedd utströmning av</p> <ul style="list-style-type: none">• vatten (dock inte vattenånga) från ledningssystem med därtill anslutna anordningar, akvarium eller vattensäng• vattenånga, olja eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar• vatten från inomhus beläget utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med tätskikt på vedertaget sätt, avsett att förhindra utströmning• vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning vid strömbrott eller fel på anläggningen. Dock ersätts inte skada på egendom i sådan anläggning